

Gildebrief

Nationale Inventaris
Immaterieel Cultureel
Erfgoed Nederland

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars

33e jaargang no. 1 maart 2014

Gildebrief

De Gildebrief is het verenigingsblad van het Gilde van Vrijwillige Molenaars (GVM) en verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 2.300 stuks in de maanden maart, juni, september en december. De verantwoordelijkheid voor de inhoud van artikelen berust bij de auteur. De redactie is, tenzij anders vermeld, verantwoordelijk voor het geheel van het blad. Het bestuur is verantwoordelijk voor zaken die duidelijk een Verenigingskarakter hebben.

Abonnement niet leden

Niet leden van het Gilde kunnen zich abonneren op de Gildebrief door donateur van het Gilde te worden voor het minimale bedrag van 15 Euro.

Advertenties

Voor bedrijven of instellingen die gelieerd zijn aan 'de molenwereld' bestaat de mogelijkheid in de Gildebrief te adverteren. Informatie is verkrijgbaar bij de penningmeester.

Bestuur van Het GVM

Voorzitter: T.V. (Theun) Vellinga,
Venkel 21, 8252 CH Dronten, tel. 0321-317465
voorzitter@vrijwilligmolenaars.nl

Secretaris: Bas de Deugd
Dirk Karstraat 47, 4143 AX Leerdam, tel. 0345-630112
secretaris@vrijwilligmolenaars.nl

Penningmeester (a.i.) en verzekeringen (a.i.):
Karel Ouendag
Dillegaarde 5
2803 RD Gouda
penningmeester@vrijwilligmolenaars.nl

Afdelingscoördinator: Ingrid Friesema
Johannes Wierlaan 20, 3734 XC Den Dolder,
tel. 030-2619928
afdelingscoördinator@vrijwilligmolenaars.nl
Contacten afdelingen, regio en bliksemafleider.

Coördinator opleidingen: Mark Dwarswaard
Stadhuisplein 237, 5461 KR Veghel, tel. 06-83218118
opleidingscoördinator@vrijwilligmolenaars.nl

Communicatie, social media, algemene zaken en website:
Tom Kreuning
Molenkade 8, 1829 HZ Oudorp (NH), tel. 06-43085173
communicatie@vrijwilligmolenaars.nl
webmaster@Vrijwilligmolenaars.nl

Algemene zaken (a.i.):
Drewe Schouten

Ledenadministratie:

Fr. (Frans) Tullemans,
Vasco da Gamastraat 4, 5665 GL Geldrop,
tel. 040-2863023
ledenadministratie@Vrijwilligmolenaars.nl

Coördinator Examens

P.J.M. (John) Houben
Korhoenderveld 89, 5431 HC Cuijk, tel. 0485-320994

Coördinator Arbo en Veiligheid

Erik Kateman
Donaudal 33, 7007 HC Doetinchem, tel. 06-29017071
veiligheid@vrijwilligmolenaars.nl

Bliksemafleidercontrole

Coördinator L.J. (Leo) Tiggelman,
Livius 7, 3962 KD Wijk bij Duurstede, tel. 06-22004848,
b.g.g. 0343-575684
bliksemafleidercontrole@vrijwilligmolenaars.nl

Gildeverzendingen

H.P.A. (Hub) van Erve,
Hoevense Kanaaldijk 9, 5018 EA Tilburg, tel. 013-5362100
verzendingen@vrijwilligmolenaars.nl

Vertrouwenspersoon

H.P.A. van Erve (zie Gildeverzendingen)
A. (Ada) Meurs Telemanstraat 60, 8031 KL Zwolle,
tel. 038-4225533

Steunpunt Molenbiotoop

De Hollandsche Molen, Mark Ravesloot
(email adres DHM@molens.nl),
Zeeburgerdijk 139, 1095 AA Amsterdam, tel. 020-6238703

Rekeningnummers

IBAN NL40 TRIO 0198 54 28 95 (algemeen)
IBAN NL56 TRIO 0198 55 85 70 (Gildeverzendingen)
BIC TRIONL2U

Kon. Bibliotheek: ISSN 1381-9151

Molenaarsdag

Jaarverslag

Malen voor de bakker

Houtzagersgilde

In dit nummer:

maart 2014

Molenaarsdag	4
Uitnodiging ledenvergadering	5
Jaarverslag over 2013	6
Record aantal bezoekers Mallemolen	10
Vacatures molenaars voor Alkmaar, Vaassen en Overschie	11
Malen voor de bakker in Hattem	12
Jaarverslag 2013 Bliksemafleidercontrole	14
Lesbrieven, wat moet ik er mee?	16
Molengids, de 'andere' vrijwilliger op de molen	18
Nieuwe afdeling: het Houtzagersgilde	20
Column	21
De positie van de molenaar (biotoop)	22
Waarschuwing! Moederkoorn bestaat nog!	23
Molenbehoud, een reactie	24
Hoe verder met molenbehoud	25
De molen in Belényesújlak (+ oproep!)	26
Brabantse instructie-molenaar stopt na 30 jaar	28
Verenigingsnieuws, regioberichten	29
Uitgaven en wetenswaardige literatuur	31

Redactie Gildebrief

Hoofredacteur: Tom Kreuning
Redactieadres: Molenkade 8 1829 HZ Oudorp (NH)
Tel: 06-4308 5173
redactie@vrijwilligmolenaars.nl

Eindredacteur: Mark Dwarswaard

Vormgeving

Studio De Bunschoter

Druk

Drukkerij de Bunschoter, www.bunschoter.nl

Kopij en mededelingen

De redactie neemt graag kopij en suggesties voor artikelen in ontvangst en beoordeelt deze op plaatsbaarheid in haar geheel, gedeeltelijk of in gewijzigde vorm, zulks in overleg met de auteur.

Kopij voor het **juninummer** van 2014 moet in het bezit zijn van de redactie **voor 1 mei 2014**. Voor een latere aanlevering dient men te overleggen met de redactie.

Teksten (al dan niet met foto's) kunnen worden aangeleverd per email. Bij voorkeur in Word op emailadres redactie@vrijwilligmolenaars.nl.

Neem voor het meezenden van foto's even contact op met de eindredacteur.

©2014 Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronische gegevens-verwerking of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Nummer 1

Voor u ligt de eerste Gildebrief van 2014. Er is binnen het hoofdbestuur en de redactie in de tussenliggende tijd wel het een en ander veranderd:

Vol trots presenteerden we de vorige keer ons nieuwe bestuurslid Algemene Zaken a.i. Jaap van Dijke. Hij stelde zichzelf ook nog voor. Toen de Gildebrief nog maar net onderweg was naar de leden ontving het bestuur het bericht dat Jaap plotseling was overleden. Dat was een behoorlijke schok! Hij is bij enkele bestuursvergaderingen aanwezig geweest en toonde zich een betrokken bestuurder, ondanks dat hij nog maar net bij Het Gilde gekomen was. Die betrokkenheid bleek ook uit zijn aanwezigheid bij de jaarvergaderingen van de afdelingen Noord-Brabant en Noord-Holland. Ondanks dat hij maar kort bij ons was is hij toch van grote waarde geweest. Bas de Deugd en Mark Dwarswaard zijn namens het hoofdbestuur naar de uitvaart geweest, de plechtigheid vond plaats in een van de bijgebouwen van kasteel Amerongen. Bijzonder was dat alle aanwezigen uiteindelijk bij de kasteelpoort Jaap stonden na te kijken terwijl hij alleen, op het begin van zijn laatste reis, met de rouwauto over de rivierdijk weggereden werd, via het pontveer naar zijn rustplaats (de familie had een muntje in de kist gedaan voor de overtocht...)

Jaap was niet de enige in molenland die is overleden, het bestuur ontving een overlijdensbericht van Henk Hiddink uit Hengelo die eind december op 63 jarige leeftijd overleed en tevens bereikte ons het bericht dat Hessel de Vries (molenaar eigenaar van De Jonge Dirk te Westzaan) eind december op 54 jarige leeftijd plotseling is overleden.

Op 5 februari is Piet van der Wiel uit Dussen op 87 jarige leeftijd overleden. Hij was molenaar van de Noordenveldse molen te Dussen.

En juist op het moment dat de artikelen naar de drukker verzonden waren vernamen wij dat Harry Daverveld, een van de molenaars van de Heimolen in St.Hubert op 2 maart op 78 jarige leeftijd is overleden.

Het bestuur en de redactie wensen de nabestaanden veel sterkte toe bij het verwerken van het verlies.

In de vorige Gildebrief stond aangekondigd dat Reinier den Uijl aan het einde van 2013 zijn penningmeesterschap zou neerleggen, hij had dit namelijk in een bestuursvergadering vorig jaar aangekondigd. Reinier wilde hier zelf nog eens op terugkomen, maar omdat het bestuur reeds een goede opvolger voor hem had gevonden ging men hier niet op in. Dit leverde bij veel leden een mail van Reinier in de mailbox op. Uiteindelijk is Reinier toch eind vorig jaar gestopt. We zijn als vereniging Reinier zeer veel dank verschuldigd voor de door hem verrichte werkzaamheden, onder meer de enorme korting die hij heeft weten te bewerkstellingen bij de verzekeringspremie!

Zijn opvolger is reeds ad interim begonnen en heet Karel Ouendag.

Eveneens ad interim begonnen als bestuurslid Algemene Zaken is Drewe Schouten.

Wanneer zij tijdens de Ledenvergadering in het bestuur worden gekozen zullen zij zich in de volgende Gildebrief voorstellen. Drewe zal het takenpakket van Mark Dwarswaard wat verlichten door de coördinatie van de cursus Molengidsen van hem over te nemen. Samen met Tom Kreuning zal hij daarnaast ook kijken hoe de ledenwerving verbeterd kan worden.

Dan de redactie. Mark Dwarswaard deed het hoofd- en eindredactiewerk. Hij kon dit naast zijn bestuurstaken doen omdat hij ten gevolge van de crisis nog maar een paar uur in de week te werken had. Inmiddels is hij weer volop aan de gang en heeft hij wat bestuurswerkzaamheden bij anderen moeten onderbrengen (de hooivork raakte wel erg zwaar belast). Hierboven is de coördinatie van de cursus voor molengidsen al genoemd (die is vanwege de drukke werkzaamheden van Mark al uitgesteld). Daarnaast heeft Theun de coördinatie van de Jeugdleden op zich genomen en zal Ingrid het Houtzagersgilde in haar takenpakket als afdelingscoördinator krijgen als dit per aankomende Ledenvergadering formeel een volwaardige afdeling van Het Gilde wordt. Mark houdt dan de ondersteuning van de instructeurs, de herziening van het handboek en de herziening van de watermole-

naarsopleiding in zijn takenpakket.

Terug naar de redactie; Tom Kreuning is de nieuwe hoofdredacteur van de Gildebrief geworden, Mark blijft eindredacteur. Tom heeft via de afdelingen geprobeerd om regiocorrespondenten te werven, maar het is tamelijk stil gebleven... Als het je wat lijkt om regiocorrespondent te worden van de Gildebrief, meld je dan gerust bij Tom (zie colofon) voor informatie. Het motto Voor, door en over molenaars blijft bestaan!

Dan is er binnenkort weer de Ledenvergadering die in de vorige Gildebrief al even is aangekondigd. Het hoofdbestuur heeft besloten dit te combineren met de molenaarsdag om zo een wat aantrekkelijker programma te kunnen bieden. De uitnodiging staat in deze Gildebrief en is ook op onze website, www.vrijwilligemolenaars.nl te vinden. Op de website staan daarnaast ook de deelnemende molens aangegeven en het verslag van de ledenvergadering van vorig jaar. Mocht je dit graag op papier willen ontvangen, neem dan met Bas de Deugd contact op (zie colofon).

Omdat er al zoveel bestuurlijke kopij in de Gildebrief staat is er deze keer geen afzonderlijk "Boventafelement".

Verder in deze Gildebrief onder andere een kennismaking met onze nieuwe afdeling: het Houtzagersgilde, het jaarverslag van de bliksemaffleidercontrole, enkele reacties op eerder verschenen artikelen (over molenbehoud en over biotoopperikelen), een artikel over het afscheid van de gebroeders Noorlander als molenaar in Streefkerk, informatie van de Molenacademie van De Hollandsche Molen, een jubileum in Oost-Groningen en een waarschuwing voor moederkoorn. Vanuit Erfgoedhuis Zuid-Holland ontvingen wij een artikel over molengidsen, van het Groninger Molenhuis een uitnodiging voor het Groninger Molenweekend en van Kees Kammeraat zijn mening over het gebruik van lesbrieven. Dan hebben we ook nog een mooi verhaal over een Roemeense molen en een oproep daarvoor en maar liefst 3 vacatures voor (vrijwillige) molenaars!

Vanwege drukke werkzaamheden van onze voorzitter ook deze keer geen Kam...

We verwachten dat deze Gildebrief je weer voldoende kan informeren!

*Namens hoofdbestuur en redactie:
Tom Kreuning en Mark Dwarswaard*

5 april 2014 Molenaarsdag

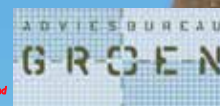
13-17 uur

Dorpshuis De Spill
Hofwegen 40
2971 XB Bleskensgraaf

Het weer Veiligheid Opleiden 15 molens

Molenmarkt

Uitnodiging ledenvergadering

van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, zaterdag 5 april

Aan Leden en Donateurs van het Gilde van Vrijwillige Molenaars. Hierbij nodigen wij u uit voor de algemene ledenvergadering 2014, die op zaterdag 5 april 2014 gehouden wordt in Dorpshuis De Spil Hofwegen 40 2971 XB Bleskensgraaf
Bijlagen zijn te vinden op www.vrijwilligemolenaars.nl of bij de secretaris op te vragen.

Aanvang 10:00 uur

Agenda:

1. Opening
2. Bestuursmededelingen
3. Bestuurswisseling*
4. Vaststellen verslag ledenvergadering 2013
5. Jaarverslag Gilde 2013
6. Financieel verslag 2013 en begroting 2014
7. Vaststellen statuten en bijlagen Huishoudelijk Reglement
8. Voortgang meerjarenvisie
9. Uitreiking biotoopprijs, voortzetting ja/nee?
10. Rondvraag
11. Sluiting

Einde: 12.00 uur (uitloop 12.30 uur)

Lunch (op eigen kosten)

13.00 uur: Molenaarsdag (zie programma hieronder)

17.00 uur: Einde

Zie de website voor alle vergaderstukken

***Aftredend en niet herkiesbaar zijn:**

- Jan Chris Wagenaar (biotoop)
- Reinier den Uijl (penningmeester)

Nieuwe kandidaten zijn:

- Karel Ouendag (penningmeester)
- Drewe Schouten (algemeen bestuurslid).

Kandidaten voor penningmeester of bestuurslid kunnen zich tot 48 uur voor de vergadering kenbaar maken bij de secretaris.

Bereikbaarheid

De Spil is met openbaar vervoer bereikbaar: station Sliedrecht, buslijn 75A, 701B (www.ariva.nl)
www.despilzal.nl

Programma 5 april 2014 Molenaarsdag

13.00 uur: welkom, ondertekenen certificaat Immaterieel Erfgoed

13.20 uur: tijd om naar voorlichting/molen te gaan

Molenmarkt (13.30-16.15 uur):

13.30 uur: ronde 1 presentaties/workshops

14.30 uur: einde ronde 1

15.00 uur: ronde 2 presentaties/workshops

16.00 uur: afsluiten ronde 2

16.15 uur: borrel (aangeboden door het Gilde)

17.00 uur: einde

Ronde 1 presentaties/workshops

Grote zaal	Midden zaal	Kleine zaal
Het weer	Opleiden	Veiligheid
David Henneveld	Kees Kammeraat	Erik Kateman

Bovenzaal: uitreiking AKG diploma's

Ronde 2 presentaties/workshops

Grote zaal	Midden zaal	Kleine zaal
Het weer	Opleiden	Veiligheid
David Henneveld	Kees Kammeraat	Erik Kateman

Bovenzaal: Opleiding Watermolenaars, Jo Meessen

Jaarverslag over 2013

Algemeen

Op de molenaarsdag in Arnhem zijn de nieuwe wervingsfolder en wervingsposter gepresenteerd. Via de afdelingen zijn deze folder en poster op veel molens terecht gekomen.

De molenaarsdag is bezocht door ruim 300 molenaars en belangstellenden.

In de winter van 2013 is er voor het eerst sinds lange tijden weer een bestuurlijk overleg geweest met het Gild Fryske Mounders. Dit overleg was een hernieuwde kennismaking tussen de twee besturen. Er is gesproken over de opleidingen en over samenwerking op het gebied van veiligheid.

In de ledenvergadering van 2013 zijn belangrijke stappen gezet. Ten eerste is de meerjarenvisie vastgesteld, een belangrijke richtlijn voor het werk van het Gilde in de komende jaren. Ten tweede zijn de veranderingen in de statuten en het Huishoudelijk Reglement doorgenomen en besproken.

De wijzigingen in de statuten zijn door het bestuur in samenwerking met de notaris verwerkt. Er zijn kleine wijzigingen die te maken hebben met wettelijke regels: alle leden hebben stemrecht, terwijl we als GVM buitengewone leden en jeugdleden geen stemrecht hadden toegekend. Een tweede is dat iemand lid is tot opzegging door het lid zelf of door de vereniging, terwijl wij schreven dat iemand lid is als hij/zij contributie betaalt. Wettelijke regels gaan boven statuten en dus moesten we die aanpassen. Om het helemaal volgens de regels

te doen, worden de definitieve statuten voorgelegd aan de ledenvergadering van 5 april 2014, ter definitieve goedkeuring. Direct daarna kan de notaris overgaan tot het passeren van de akte van statutenwijziging. Het Huishoudelijk Reglement was vastge-

met uitwerking van de meerjarenvisie.

De onderwerpen belangenbehartiging en ledenwerving zijn verder uitgewerkt. Over de ledenwerving zijn de afdelingen eind 2013 geïnformeerd. Samen met de afdelingen wordt gewerkt aan gerichte acties om leden te werven. Molenaars hebben allemaal een sterke betrokkenheid bij 'hun' molen en de werving van nieuwe molenaars zal dus sterk moeten inspelen op mensen die lokaal zijn betrokken bij 'hun' molen. In een of twee afdelingen wordt in 2014 proefgedraaid met deze gerichte ledenwerving.

Voor belangenbehartiging heeft het bestuur een visie ontwikkeld die op de ledenvergadering van 2014 aan bod zal komen.

Er is in 2013 een begin gemaakt met een communicatieplan voor het Gilde. In 2014 wordt dit plan verder uitgewerkt om op deze manier het Gilde beter te profileren.

Het overleg met het Houtzagersgilde heeft het afgelopen jaar plaats gehad. Het handboek afdelingsbesturen was al aangepast en er is een afspraak gemaakt over financiële ondersteuning van het Houtzagersgilde die past bij de ondersteuning van de provinciale afdelingen. Er is een begin gemaakt met een speciale veiligheidstraining voor de houtzagers.

Het bestuur heeft tot mei maandelijks vergaderd op een, voor de bestuursleden, centraal gelegen locatie: De Faam in Hoogland. In de maanden daarna is op wisselende locaties in Hoogland en Nijkerk vergaderd. Hiernaast hebben we door de vele besprekingspunten ook regelmatig een tweede maandelijks overleg via Skype gehouden. Dat betekende dat we in sommige maanden van één naar twee vergaderingen zijn gegaan.

Bestuurssamenstelling

Sinds de ledenvergadering van 6 april 2013 in Amersfoort bestaat het bestuur uit:

Theun Vellinga	voorzitter
Bas de Deugd	vicevoorzitter, secretaris
Reinier den Uijl	penningmeester
Mark Dwarswaard	opleidingscoördinator
Ingrid Friesema	afdelingscoördinator
Jan Chris Wagenaar	biotoopcoördinator
Tom Kreuning	communicatie

In het afgelopen verenigingsjaar hebben zich binnen het bestuur enkele wijzigingen voorgedaan.

Jan Chris Wagenaar heeft zijn functie toch moeten beëindigen. Reinier den Uijl heeft in de nazomer van 2013 te kennen gegeven te willen stoppen als penningmeester. Daarvoor waren verschillende redenen van persoonlijke aard.

Het bestuur is naar aanleiding hiervan op zoek gegaan naar nieuwe bestuursleden en heeft in september Jaap van Dijke bereid gevonden om toe te treden tot het bestuur. Helaas is Jaap in december overleden

Nationale Inventaris
Immaterieel Cultureel
Erfgoed Nederland

steld met de afspraak dat een aantal bijlagen nog uitgewerkt zouden worden. In het najaar heeft het bestuur daar werk van gemaakt. Zo zijn de werkwijzen voor vertrouwenspersonen, klachtenafhandeling, het redactiestatuut en de toegestane activiteiten van jeugdleden uitgewerkt. Deze zaken liggen ter goedkeuring voor aan de ledenvergadering van 5 april 2014.

Bij de opening van de Molendag 2013 op 7 mei op de Zwaansche Schans is bekend gemaakt dat het ambacht van molenaar is geplaatst op de Nationale Inventaris van Immaterieel Erfgoed Nederland. Een duidelijk signaal dat waar wij als Gilde mee bezig zijn, het opleiden van molenaars, wordt gewaardeerd door de maatschappij.

Na de ledenvergadering van 2013 is het bestuur aan de slag gegaan

en hebben we slechts kort van zijn kwaliteiten gebruik kunnen maken. Jaap was een zeer kundig en hartelijk bestuurslid. In december 2013 is Karel Ouendag penningmeester a.i. geworden als opvolger van Reinier den Uijl.

De penningmeester

De inkomsten van de vereniging namen in 2013 met 26 % af ten opzichte van het voorgaande jaar. De uitgaven daalden met 29 %. Dit komt vooral doordat het project De Nieuwe Molenaar in 2012 succesvol is afgesloten en de resterende reserve in 2013 is toegevoegd aan de reserve Herziening Handboek. De eenmalige bate in 2012 door terugbetaling van premies door de verzekeraar heeft zich in 2013 natuurlijk niet herhaald. De uitgaven voor contact met en tussen leden lagen in 2012 en in 2013 op een hoog niveau, door de activiteiten rond 40 jaar GVM. Er resteert over 2013 een positief saldo van €6.595. Voorgesteld wordt dit toe te voegen aan de algemene reserve.

In het afgelopen jaar zijn er 3 schade-uitkeringen gedaan door de WA + verzekeraar van het Gilde. Het eigen risico bij deze meldingen is door het Gilde voor haar rekening genomen. De WA+ polis heeft nu drie jaar achtereen een negatief schadeverloop. Dit kan gevolgen hebben voor de toekomstige hoogte van de premie.

Zie voor meer informatie het financiële jaarverslag.

Ledenadministratie

De ledenadministratie is sinds 2005 in handen van Frans Tullemans. Per 31 december 2012 was het totaal aantal leden 2128, per 31 december 2013 was dit 2153 leden, dit betekent een toename van 25. Zie voor meer informatie bijgevoegde tabel.

Examens

De examencommissie van De Hollandsche Molen heeft in 2013 op 28 molens in totaal 87 examens afgenomen.

In 2013 is de verwerkingswijze van de examenaanvragen aangepast door het Gilde en de examencommissie. De examencommissie van De Hollandsche Molen gebruikt de maalboekjes niet meer bij het examen. De maalboekjes worden wel gecontroleerd door de afdeling bij het toelatingsexamen. Het indienen bij de opgave voor het examen bij de examen coördinator is nu mogelijk als kopie of als pdf.

De taak van examencoördinator werd ingevuld door John Houben.

Gildewebsite

Begin 2013 is er hard gewerkt door de firma weBSolve om onze website te vernieuwen en te verbeteren. Het resultaat mag er volgens ons

Voorjaarsexamens	Kandidaten	Geslaagd	
Windmolen:	46	42	91%
Watermolens:	1	1	100%
Najaarsexamens			
Windmolen	38	34	89%
Watermolen	2	2	100%
Totaal 2013	87	79	91%

zijn. Sneller, overzichtelijker en (vooral voor de webmaster belangrijk) gemakkelijker en onderhoudsruimer. Tevens is de ledenadministratie volledig in deze de website geïntegreerd, waardoor ook die eenvoudiger en beter overdraagbaar wordt.

Na het inloggen is het voor ieder lid mogelijk om onder "Mijn GVM" het eigen profiel te bekijken en een aantal gegevens direct online te wijzigen (zoals o.a. adres, telefoon, E-mail, wachtwoord). Verder zijn de verenigingsdocumenten online beschikbaar.

Nieuw is ook dat er na het inloggen de mogelijkheid bestaat om gebruik te maken van een GVM-forum.

Opleidingen en opleidingsraad

De opleidingsraad is een zeer waardevol overlegorgaan tussen het bestuur en de afdelingen. De opleidingsraad is twee maal georganiseerd. Hieronder wordt beknopt beschreven wat er in het overleg is besproken en wat er is gebeurd op het gebied van de opleiding. Uitgebreidere verslagen van de opleidingsraad zijn in de Gildebrieven van september en december van 2013 verschenen.

Ondersteuning Instructeur

Op de eerste Opleidingsraad van zaterdag 15 juni werd de opleiding voor instructeurs besproken. Voor de inhoud van deze opleiding is in het voorjaar door de opleidingscoördinator een werkgroep geformeerd en in de opleidingsraad wordt bij de afdelingsbesturen geïnventariseerd welke eisen zij toegevoegd willen hebben.

Op de tweede opleidingsraad van zaterdag 16 november werd de voortgang besproken. De werkgroep heeft in Noord-Brabant een inventarisatie gedaan naar wat de instructeurs zelf in een opleiding zouden willen hebben. Naar aanleiding van de verdeeldheid onder de Brabantse instructeurs werd besloten ook in de andere afdelingen te inventariseren. Er blijken grote verschillen tussen de bezochte afdelingen te bestaan.

Eveneens duidelijk is dat het woord "Opleiding" slecht overkomt. Dit is gewijzigd in "ondersteuning" van de instructeur. Deze ondersteuning is

Ledenbestand GVM		2013	+/-	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Geslaagde leden	windmolen	1201	38	1165	1123	1102	1047	1017	997	961
	watermolen	58	4	54	48	47	45	42	37	28
Leden in opleiding	windmolen	747	-	747	778	795	759	764	746	761
	watermolen	52	1	51	52	47	42	47	51	49
Donateurs		33	-	33	42	42	41	38	37	36
Speciale donateurs		63	-6	69	82	83	78	77	81	92
Instructeur-vakmol.		16	-2	18	19	18	21	20	22	20
Buitengewone leden		31	-	31	31	31	31	34	34	35
Ereleden		6	1	6	6	7	7	7	7	7

Jaar	Slagingspercentage	Kandidaten
2013	91%	87
2012	93%	89
2011	88%	69
2010	91%	86
2009	95%	63
2008	90%	58
2007	83%	72
2006	84%	76

in diverse vormen wel gewenst. Bij de bezochte afdelingen vindt men deelname aan instructeursavonden belangrijk en ziet men het belang van het meelopen met examens.

Begin 2014 moet de werkgroep nog enkele afdelingen en hun instructeurs bezoeken.

Klachten toelatingsexamens

In het afgelopen jaar waren er twee klachten ten aanzien van gehouden toelatingsexamens. Het bestuur heeft deze klachten behandeld. Na afloop is de gevolgde werkwijze geëvalueerd, wat heeft geleid tot het opstellen van een procedure, die door o.a. het afdelingsbestuur Zuid-Holland en het hoofdbestuur is opgesteld. Deze is in concept in de Opleidingsraad van juni besproken, vervolgens aangepast. De procedure wordt gepubliceerd op de website van Het Gilde.

Jeugd op molens

In de Gildebrief van september staat een artikel van de Werkgroep Jeugdleden, waarin is aangegeven wat jeugdleden wettelijk wel en wat ze niet mogen (volgens het Ministerie van SZW).

Opleiding watermolenaar

De status van deze opleiding wordt op de opleidingsraad meegedeeld; het oude handboek is opnieuw gescand, wat de leesbaarheid enorm vergroot. Bij het scannen zijn nog wat foutjes ingeslopen, deze worden dit jaar opgelost, waarna instructeurs en nieuwe leerlingen de verbeterde map toegestuurd kunnen krijgen. In fase 2 van de herziening zal

de indeling van de lesstof worden herzien, evenals de vraagstelling met betrekking tot het werkstuk.

Herziening handboek

Door de opleidingscoördinator is op de opleidingsraad van november een voorstel gedaan met betrekking tot de indeling van de lesstof in een aantal onderdelen, zodanig dat de lesstof zowel voor de opleiding van molenaars voor windmolens als voor watermolens gebruikt kan worden. Hiertoe wordt het bestaande handboek onderverdeeld in 5 deelhandboeken: staande werk windmolen, gaande werk windmolens, gaande werk functies, gaande werk watermolen, staande werk watermolen + algemene hoofdstukken (weer, biotoop wind, veiligheid, praktische vaardigheden, ambassadeurschap). Dit voorstel is door de opleidingsraad aangenomen.

Daarnaast is een aantal mensen actief om de tekst van het handboek te herzien en fouten er uit te halen.

Cursus molengidsen

Het Gilde zal mogelijk een cursus voor molengidsen gaan aanbieden. Dit geheel naar het Groninger model. De bedoeling is deze cursus in 2014 te kunnen gaan aanbieden.

Niet iedereen kan op examen

Er wordt tijdens de opleidingsraad van november gesproken over diverse "beperkingen" bij leerlingen waarbij leerlingen zou moeten worden ontraden om op examen te gaan. Dit zou in een zo vroeg mogelijk stadium van de opleiding met de leerling besproken moeten worden om teleurstellingen te voorkomen. Het wordt aanbevolen om dergelijke situaties altijd te bespreken met andere instructeurs. De veiligheid van molenaars, bezoekers, voorbijgangers, de molen en de omgeving staan voorop.

Wat is een ander type molen?

Dit blijkt een vraag waar niet zomaar een eenduidig antwoord op gegeven kan worden. Er gaan enkele afdelingen samen naar een oplossing zoeken en de voortgang zal bij de opleidingsraad in mei 2014 besproken worden.

Gildebrief

Na vele trouwe jaren als redacteur van de Gildebrief is Huub van Est in het voorjaar gestopt. Ook op deze plaats willen wij hem hiervoor bedanken. Het bestuur heeft gekozen voor een andere opzet en werkwijze van de Gildebrief. Het uitgangspunt is een verenigingsblad voor, door en over molenaars. De aanwezigen van de Opleidingsraad van november zijn tevreden met de nieuwe opzet. Een aandachtspunt is hoe er meer kopij vanuit de molenaars verkregen kan worden.

De Evert Smit biotoopprijs

De Evert Smit-biotoopprijs ging in 2012 naar De Stichting Schermer Molens voor het herstellen van de molenbiotoop van de Strijkmolens bij Rustenburg. De prijs is in november 2013 uitgereikt.

Het bestuur stelt voor, na consultering van de opleidingsraad, om het onderwerp biotoop geen prioriteit meer te geven in haar werkzaamheden. Dit besluit wordt besproken op de ledenvergadering van 2014. Biotoopzaken worden goed waargenomen door De Hollandsche Molen. In de opleiding van de molenaars komt wel aandacht voor de biotoop. Molenaars zijn vaak de "ogen en oren" die aantasting van de biotoop waarnemen en kunnen doorgegeven aan de eigenaar.

Veiligheid

Vanaf 1 april 2013 heeft Erik Kateman de taak van veiligheidscoördi-

De jeugdige Tony Hop lest onder toezicht oog van Kees Fitters op de molen te Made (foto: Peet Quintus)

Een aantal veiligheidscoaches op de Veiligheidsdag, 26 oktober 2013 (foto: E. Kateman)

nator overgenomen van Gerrit Duinker. Gerrit heeft deze functie een aantal jaren met veel inzet en enthousiasme vervuld.

In 2013 zijn veel plannen gerealiseerd: een gezamenlijke webpagina over veiligheid, bijeenkomsten voor de veiligheidscoaches, de introductie van de ongevallenregistratie en een uitbreiding van de deelnemers aan het gezamenlijke veiligheidsoverleg.

Gezamenlijke webpagina over veiligheid

Medio 2013 is de gezamenlijke webpagina over veiligheid op de molen gestart. De pagina is geplaatst op de website van De Hollandsche Molen. Daarmee hebben we als molenaars een centrale plek waar we alle informatie over veiligheid op de molen kunnen terugvinden. Net als op onze website wordt ook op de website van het AGK en de Fryske Mounders verwezen naar de webpagina.

Veiligheidscoaches

Op 13 april en 26 oktober zijn bijeenkomsten georganiseerd voor de veiligheidscoaches. Bijeenkomsten om met elkaar kennis te delen, ervaringen uit te wisselen, veiligheidsnieuwtjes te horen en inspiratie op te doen voor de nieuwe rol van veiligheidscoach. Daarbij kwamen onderwerpen aan de orde zoals de Molen RI&E, jongeren op de molen, ongevallenregistratie en het afzetten van het gevlucht. Het verslag van de bijeenkomsten is gepubliceerd in de Gildebrief en de presentaties zijn geplaatst op de gezamenlijke veiligheidswebsite. Ook hebben we op onze eigen website een lijst opgenomen met alle veiligheidscoaches.

Werkgroep Veiligheid

Op 26 maart, 28 mei en 17 september is de werkgroep veiligheid bij elkaar geweest. Een gezamenlijk overleg met De Hollandsche Molen, het AGK en de in 2013 nieuw tot het overleg toetgetreden Gild Fryske Mounders. Tijdens het veiligheidsoverleg worden zaken rondom het thema veiligheid besproken en met elkaar afgestemd.

Ongevallenregistratie

Eind 2013 zijn we gestart met de ongevallen- en incidentenregistratie. De werkwijze en het formulier dat we hiervoor gebruiken zijn geplaatst op onze website. Op de website van De Hollandsche Molen, het AGK

en het Gild Fryske Mounders wordt voor de registratie verwezen naar het formulier op onze website. Alle melding worden vertrouwelijk behandeld. Hay Jansen, de onafhankelijke veiligheidskundige, is de enige persoon die toegang heeft tot de meldingen. Hij maakt periodiek een overzicht om dit te kunnen bespreken en te leren van wat er is voorgevallen. Uiteraard blijven alle meldingen anoniem.

Coördinator bliksembeveiligingsinstallaties

Ten behoeve van de Gildeleden heeft de Bliksemafleidercontrole in 2013 van 55 molens de bliksembeveiliging onder de loep genomen en zijn daarvoor weer de nodige adviezen uitgebracht die gericht zijn op een adequate bliksembeveiliging. De bezetting van het controleteam is in 2013 ongewijzigd gebleven. Helaas waren er ook een paar tegenvallers te melden die min of meer tegelijkertijd plaatsvonden: controleur Leo van Someren kreeg een zware medische ingreep voor zijn kiezen. Ook liet een van onze meetinstrumenten het afweten. De werkzaamheden van Leo zijn gedurende zijn ziekteperiode waargenomen door Johan Krone die vanuit het noorden van de provincie Utrecht ook de molens in Zeeland, Noord-Brabant en Limburg heeft gecontroleerd. Leo van Someren kon vanaf de 2e helft van augustus zijn controlewerkzaamheden weer hervatten. Opmerkelijk was dat een aantal molenaars een zetje in de rug nodig had om een bliksemafleidercontrole via de website aan te vragen: voor een aantal van hen zorgde het inloggen voor koudwatervrees. Hierbij bracht ondersteuning per telefoon of per e-mail uitkomst. Zoals gebruikelijk vindt u in dit nummer weer het jaarverslag van de coördinator waarin alle ins en outs van de bliksemafleidercontrole worden belicht.

Terugkijkend over 2013 wil ik graag stellen dat het een druk, bewogen en productief jaar was voor het Gilde.

Leerdam, februari 2014

Bas de Deugd, secretaris

Record aantal bezoekers Mallemolen Gouda in 2013

De poldermolen Mallemolen die sinds 2010 beheerd wordt door de Vereniging van Goudse Molenaars heeft sinds zijn openstelling voor het Goudse publiek elk jaar steeds meer bezoekers weten te trekken. De eerste jaren lagen bezoekersaantallen rond de 600-700 bezoekers per jaar, maar 2013 heeft alle records verbroken met een bezoekersaantal van meer dan 1.200 personen.

De grote stijging van het aantal bezoekers heeft verschillende oorzaken.

Allereerst een enthousiaste groep molenaars die geïnteresseerden graag rondleiden, daarnaast werd de molen ook bezocht tijdens allerlei lokale evenementen zoals thema wandelingen en de sluizen/waterwerken fietstocht. Ook scholen weten de molen te vinden voor een bezoek al

dan niet in combinatie met themalessen uit de door de Vereniging van Goudse Molenaars ontwikkelde molenleskist. Daarnaast is deze Vereniging ook zeer actief op socialmedia met een eigen website (www.goudsemolens.nl) en een twitteraccount (@goudsemolenaars).

Ook het naast gelegen "Gouwestek" van Hans de Gier weet met zijn lokatie voor een kopje koffie of thee, feesten, culinaire workshops of arrangementen zoals high tea's de nodige bezoekers te trekken. Zijn arrangementen kunnen al dan niet gecombineerd worden met een bezoek aan de Mallemolen, bij beschikbaarheid van een molenaar ook op andere dagen dan de zaterdag.

Informatie over te boeken arrangementen vindt u op: www.gouwestek.nl.

De Mallemolen in Gouda is elke zaterdag te bezoeken tussen 10.00 uur en 16.00 uur en voor groepen eventueel andere dagen op afspraak. Locatie: 1e Moordrechtse Tiendeweg 3, 2802 AB Gouda (te bereiken via het Uiverplein) Voor vragen en/of informatie kunt u zich wenden tot: www.goudsemolens.nl.

Zeilmakerij van Neerven bv

**MOLENZEILEN IN
WK77 BRUIN OF WIT,
MARLON BOLUS ROOD**

Driek van Erpstraat 1

5341 AK OSS

Tel. 0412-624028

Fax. 0412-627973

info@zeilmakerijvanneerven.nl

**DEGELIJKHEID EN
GEGARANDEERD DE
BESTE KWALITEIT !!**

MOLENSTEENMAKERIJ

Voor de beste kunstmaalstenen als ook blauwe basaltlava maalstenen.

Tevens wrijfstenen, kweernen (romeins model) demonstratiestenen (ø 10, 15 of 20 cm) en huishoudmolens.

Zeer snel en vakkundig scherpen van uw molenstenen en maaltechnische adviezen.

Werkplaats:

Rijksweg 146

6586 AB Plasmolen, Nederland

Telefoon: 024 - 696 36 54

Fax: 024 - 696 36 57

GSM 0653667686

E-mail: molensteenmakerij@planet.nl

Wil jij sociaal ondernemen in onze mooie molen?

Fermento zoekt voor korenmolens 't Roode Hert in Alkmaar

EEN ZELFSTANDIG SOCIAAL-ONDERNEMENDE MOLENAAR

Wij zoeken een gediplomeerde molenaar of een molenaar-in-opleiding, die zijn/haar eigen onderneming wil starten.

Zorgproject Fermento bestaat uit brood- en banketbakkerijen, bakkerswinkels en twee graanmolens in Alkmaar en omgeving. Het is een organisatie waar mensen met een verstandelijke beperking het beroep van bakker, lunchroom-medewerker of winkelbediende kunnen leren.

Korenmolens 't Roode Hert is een van de vier locaties van Fermento. Er werken acht cliënten. In de molen is tevens een werkplaats waar we ons meel, graan maar ook cacao, noten en kruiden verpakken. Samen met jou willen we onderzoeken hoe we dit werkgebied verder kunnen ontwikkelen in samenwerking met BD-Totaal, een groothandel in biologische producten in Houten.

Wil jij je eigen bedrijf starten in deze prachtige korenmolens? Denk je goed samen te kunnen werken met medewerkers, cliënten en diverse

(zorg) partijen? Wil je je inzetten voor de productie van biologisch SKAL-gecertificeerde meelsoorten? Stuur dan je sollicitatie binnen een maand na publicatie naar Henk van der Wal.

Voor meer informatie kun je terecht bij:

Henk van der Wal;

h.vanderwal@fermento.nl

M 0646178781

of Rob Hardewijn;

r.hardewijn@scorlewald.nl

M 0630715290

Kijk ook op: www.fermento.nl

Fermento maakt deel uit van de Raphaëlstichting, een zorgaanbieder in Noord- en Zuid-Holland.

Word ook Molenaar in Vaassen!

Om Daams'molen ook zo vaak mogelijk te laten draaien, en daarmee dynamiek toe te voegen aan het dorpscentrum, zoekt de Molenstichting nieuwe molenaars of mensen die daartoe willen worden opgeleid. Als Vrijwillige molenaar aan de slag te gaan is een prachtige hobby, waarmee wordt bijgedragen tot het instand houden van Vaassens' Erfgoed. Bovendien behoort het molenaarsvak sinds enige tijd tot "Erkend immaterieel cultureel erfgoed".

Voor nadere informatie: bel Cees Wittekoek 0578-573505 of kijk op de website www.daamsmolen.nl

Molenaar of leerling gezocht

Het bestuur van molen "de Speelman" in Overschie (Rotterdam)

is op zoek naar een molenaar of een leerling die de huidige oudere molenaars te zijner tijd kan opvolgen.

"De Speelman" is een korenmolen met een aantal vaste klanten. Deze klanten vragen vers gemalen meel en nemen dat af in verpakkingen van 5 kg. Er wordt tarwe, gerst en maïs gemalen en verder is er afzet van pannenkoekmeel. De molen verkeert in een goede staat van onderhoud.

Heeft u interesse? Dan kunt u overleggen: Voor technische informatie met A. Edixhoven 010 4422343 of 06 12730551. Voor organisatorische zaken met F. Speelman (voorzitter) 010 4372878 of 06 14236898. De molen is thans bemand op woensdag en zaterdag van 10.00 tot 15.00 uur.

Malen voor de bakker in Hattem

Het is begin februari. Bij Theo Friesema, vrijwillig molenaar bij De Fortuin in Hattem, gaat de telefoon: "Hallo Theo met Fred. Heb je nog wat volkoren meel voor mij?". Fred Voskuil is de directeur en conservator van het Nederlands Bakkerijmuseum in Hattem. Hij verzorgt ook de bakdemonstraties. Theo coördineert op De Fortuin de meelproductie.

Februari is de maand van de voorjaarsvakantie. Veel toeristen bezoeken dan al weer het Hanze stadje Hattem met haar musea, zoals het Voermanmuseum en het Anton Pieck Museum en natuurlijk het Bakkerij museum. Ook aan het aantal bezoekers op De Fortuin is dan te merken dat de bungalowparken rond Hattem aardig gevuld zijn.

Al heel wat jaren betreft het Nederlands Bakkerijmuseum het volkoren meel van De Fortuin. Bakker Fred maakt er graag gebruik van. De kwaliteit is constant en goed. Vaak komen de mensen die zijn museum bezoeken ook op de molen en omgekeerd. Tijdens de draaidagen wordt er, als de wind het toelaat,

meel gemalen. Zo kan men bij het bezoek aan de molen en het bakkerij museum het hele proces van koren tot brood bekijken.

De Fortuin beschikt over twee maalstoelen. Op de zogenaamde oost steen wordt het consumptiemeel gemalen. Enkele jaren geleden is onder leiding van Theo deze steen door de vrijwilligers goed onder handen genomen en weer geschikt gemaakt voor het malen van consumptiemeel. Dit meel wordt geleverd aan het Nederlands Bakkerijmuseum en in de molenwinkel verkocht. Daarnaast zijn in de winkel allerlei andere meelsoorten en bakmixen te koop. Deze laatste

worden betrokken van korenmolens De Leeuw aan de Oude Molenweg in Lettele.

Bij het reilen en zeilen van molen De Fortuin zijn ruim twintig vrijwilligers betrokken. Er zijn vier gediplomeerde molenaars. Twee molenaars in opleiding doen binnenkort examen. De jongste vrijwilliger is amper veertien jaar en draagt als jeugdlid van het Gilde zijn steentje bij. Verder kan een beroep gedaan worden op vijf gidsen. Voor de winkel kan geput worden uit een groep van twaalf dames. Tijdens de draaidagen zijn er dan ook altijd een gediplomeerd molenaar met één of twee assistenten en twee dames in de winkel aanwezig. Ieder kwartaal wordt een draaischema opgesteld, zodat iedereen ruim van te voren weet wanneer hij of zij op de molen verwacht wordt.

De Fortuin is iedere zaterdagmiddag van 13.30 uur tot 17.00 uur gratis toegankelijk voor het publiek. Tijdens bijzondere evenementen in Hattem is de molen ook geopend. Theo Friesema is op dit moment de enige

opnieuw uitgelood. De werkzaamheden zijn verricht onder leiding van Hans Dobbe van het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde. De plaatselijke televisiezender TvHattem heeft hiervan een grote reportage gemaakt. De Fortuin beschikt nu weer over twee maalkoppels die in puike conditie verkeren. Als Hans en Jaap dit deel van de opleiding met goed gevolg afsluiten zijn er op De Fortuin drie vakmolenaars korenmolens. Daarmee is de productie en de kwaliteit van de productie gegarandeerd.

Enkele jaren geleden is de oude molenaarswoning naast de molen vrijgekomen. Er zijn plannen om het huisje op te knappen en meer bij de molen te betrekken, bijvoorbeeld als ontvangstruimte voor groepen. Op de site van De Fortuin staat een uitgebreide uiteenzetting over de plannen met tekeningen. Het zal de enthousiaste groep vrijwilligers de mogelijkheid geven letterlijk en figuurlijk nog meer

Het Nederlands Bakkerijmuseum Hattem wil de bezoeker kennis laten nemen van de veelzijdige cultuurhistorie van de bakkerij. Daarnaast wil het Bakkerijmuseum Hattem een bijdrage leveren aan het behoud van het cultureel erfgoed van het bakkerijwezen. Tevens wil het Museum een informatiebron zijn voor bezoekers die verdere verdieping zoeken aangaande een bepaald onderwerp. Een aantrekkelijke presentatie van de collectie die het nationale karakter van het Museum onderstreept, de vele activiteiten en de liefde voor het ambacht bieden de bezoeker een totaalconcept.

Reeds sinds de middeleeuwen stond op de plek van de Fortuin een windkorenmolen. Dit is niet vreemd, als men bedenkt, dat een korenmolen voor een middeleeuwse stadsgemeenschap een levensnoodzaak van de eerste orde was en dat de noordwesthoek van de vesting de beste plek voor windvang was. Het was vanouds een standaardmolen. Deze standerdmolen is in mei 1808 door

molenaar in Hattem die de vakcursus voor korenmolenaar met goed gevolg heeft afgesloten. Een tijdje geleden zijn Hans de Weerd en Jaap Rouwenhorst, beide al jaren gediplomeerd molenaar op De Fortuin, begonnen aan deze vakcursus. Afgelopen zomer zijn zij geslaagd voor het theoretisch deel van de opleiding. In het kader van de praktijkopdracht die bij de opleiding tot korenmolenaar hoort, hebben ze de west steen gelicht en onder handen genomen. De steen is onder andere gebild, gescherpt en

uit de molen te halen. Hopelijk kunnen deze plannen gerealiseerd worden voor 2016, als de molen haar twee honderd jarig bestaan viert.

Links:
www.molendefortuin.nl
www.bakkerijmuseum.nl

Tekst: Matthieu Stroobach (vrijwilliger De Fortuin)

Foto's De Fortuin: Bob Siemonsma (architectuur fotografie)

Foto's bakkerijmuseum: Eva Posthuma

een storm omgewaaid. Acht jaar later, in 1816, werd de huidige achtkante windmolen met twee koppels maalstenen gebouwd door de kleine, mank lopende Gerrit Jan Rankenberg uit Zalk. De molen is niet met riet gedekt, omdat het toenmalige gemeente bestuur dit te brandgevaarlijk vond.

Toelichting bij de foto's

1. Molen de Fortuin
2. De molenaar aan het werk
3. Jeugdlid leert het in de praktijk
4. In de molenwinkel
5. In de molenwinkel
6. Demonstratie in het museumtheater
7. Plezier met brood!

Jaarverslag 2013

Onderstaand leest u het jaarverslag van de Bliksemafleidercontrole. In totaal werden 56 molens gecontroleerd. Naast een overzicht per provincie worden ook de meest voorkomende gebreken weergegeven.

In 2013 hebben onze controleurs de bliksembeveiliging van in totaal 56 windmolens onderzocht. Hieronder bevindt zich traditioneel zo ongeveer de helft van het molenbestand van de SIMAV, dit jaar 12 molens. Deze molenstichting trekt er bijzonder hard aan om de bliksembeveiliging van hun windmolens goed op orde te houden. Maar ook andere moleneigenaren beginnen te ontdekken dat onze gildecontroleurs meer tekortkomingen in de bliksembeveiliging van hun molens aan het licht brengen dan hun eigen installateur. Daar zijn wij blij mee, want dat leidt hopelijk tot een toename van het aantal aanvragen voor een controle. Relatief gezien bleef dit jaar het hoge noorden een beetje achter met het aanvragen van een bliksemafleidercontrole. Zorgelijk is dat het aantal aardingskabels dat niet aan de eisen voldoet dit jaar op een recordaantal van 35 is uitgekomen. We hebben het hierbij over de zwakste schakel in de bliksembeveiligingsketen.

Dat ook onze bliksemafleidercontrole niet aan tegenvallers ontkomt bleek uit het feit dat onze controleur Leo van Someren zijn activiteiten tijdelijk heeft moeten stilleggen vanwege een zware medische ingreep en -hoe toevallig- het tegelijkertijd defect raken van een van onze meetinstrumenten. Hierdoor was controleur Ton van der Heiden weer even gered met het meetinstrument van Leo en kon hij zijn activiteiten voortzetten gedurende de reparatie van zijn meetinstrument. De werkzaamheden in de regio van Leo zijn gedurende drie maanden

door Johan Krone overgenomen. Vanuit het noorden van de provincie Utrecht heeft Johan van 11 molens in de drie zuidelijkste provincies de bliksembeveiliging aan een kritisch onderzoek onderworpen.

Van de in 2013 gecontroleerde 56 molens is in onderstaand overzicht de werklast van de controleurs weergegeven:

Controleur	Aantal molens	Reisafstand
Leo van Someren	5 molens	636 km
Evert van Rooijen/Johan Krone	27 molens	2707 km
Hendrik-Jan Berghuis	6 molens	602 km
Ton van der Heiden	18 molens	813 km

Per provincie zag de verdeling er als volgt uit:

Groningen:	2
Friesland:	0
Drenthe:	4
Overijssel:	3
Gelderland:	5
Utrecht:	5
Noord-Holland:	5
Zuid-Holland:	16
Zeeland:	3
Noord-Brabant:	10
Limburg:	3

Helaas komt het ook voor dat molenaars hun afspraak niet nakomen. Gevolg: in Zuid-Holland één molen niet kunnen controleren, in Drenthe één molen voor

*De as doorverbonden met...
de houten keerklos !?!*

Overzicht adviezen

Aantal adviezen per molen:	0	1	2	3	4	5	6		
Bij aantal molens:	10	8	13	16	6	1	2	=	56
Totaal aantal adviezen:	0	8	26	48	24	5	12	=	123

de helft gecontroleerd (niet het wiekenkruis) en van één molen in Utrecht is bekend dat onze controleurs zelf de molen maar in bedrijf moesten stellen. Het lijkt bij de desbetreffende molenaars niet goed te zijn doorgedrongen dat zij degenen zijn die de molen behoren te bedienen en niet de controleur van het Gilde. De onnodig gemaakte reiskosten komen wel ten laste van de Gildekas, dus onze contributiegelden.

Een en ander neemt niet weg dat onze controleurs met onverminderd enthousiasme op pad gaan en trots zijn op hun werk. Er moet heel wat gebeuren voordat ze het tijd vinden om hun werkzaamheden aan een opvolger over te dragen. Maar ook de coördinator, steenvast de schrijver van dit jaarverslag, roert zich actief en levert zijn bijdragen aan discussies die de kwaliteit van onze controles verder moet doen toenemen, want het kan altijd beter.

Het terugmelden van herstellingen die naar aanleiding van onze controles zijn uitgevoerd blijft traditioneel achter. Een kwart tot een derde van alle uitgegeven meldingsformulieren komt retour. Dat is niet altijd te wijten aan de molenaar die de controle heeft aangevraagd. Veel moleneigenaren blijken vaak moeite te hebben met investeren in een goede bliksembeveiliging. Dat de kosten die zij moeten maken een fractie zijn van de schade die kan worden opgelopen lijkt voor hen geen argument te zijn..

Molens waarvan in 2013 op de bliksembeveiliging niets viel aan te merken zijn:

Molen Ceres in Bovenkarspel (N-H)	- Stichting De Westfriese molens in Koedijk
De Kortlandse molen - Alblasserdam	- SIMAV in Streefkerk
Molen Goudriaan - Goudriaan	- SIMAV in Streefkerk
De Graaflandse molen - Groot-Ammers	- SIMAV in Streefkerk
De Achtkante molen - Groot-Ammers	- SIMAV in Streefkerk
De Westermolen - Langerak	- SIMAV in Streefkerk
De Kooiwijkse molen - Oud-Alblas	- SIMAV in Streefkerk
De Achtkante molen - Streefkerk	- SIMAV in Streefkerk
Den Arend - Bergambacht	- H. Looren in Krimpen a/d IJ
D'Orangemolen - Willemstad	- A. Bussing in Willemstad

De belangrijkste adviezen die essentieel zijn voor een goede bliksemafleiding zijn onderstaand weergegeven:

35x - Buigzame leiding herstellen/vervangen

21x - Koperen aansluitbrugjes op de roeden aanbrengen/herstellen

18x - Doorverbinding op de roeden en de askop aanbrengen/herstellen

13x - Aardverspreidingsweerstand verlagen

2x - Stalen lange spruit/stalen staartbalk aarden

3x - Ringleiding herstellen

3x - Vlaggenmast aarden

2x - Aardelektrode herstellen

1x - Aardelektroden onderling doorverbinden

1x - De platen van een slechte potroede onderling doorverbinden

We krijgen soms ook meldingen van molenaars dat een bliksemaf-leiderinstallateur het niet nodig acht om bepaalde adviezen van ons uit te voeren. De doorgaans niet ter zake kundige moleneigenaar laat zich dat graag aanpraten, want dat scheelt in de kosten. Helaas kunnen wij daar weinig tegen ondernemen omdat wij geen partij zijn. Of het slim is zal de tijd ons moeten leren. De molenaar heeft in ieder geval zijn best gedaan en kan dat, in geval van schade, met zijn meetrapport aantonen. Wist u trouwens dat er molens zijn die slechts zijn verzekerd tegen de sloop- en opruimkosten? Als die ernstige schade oplopen dan verdwijnen ze meteen uit het landschap.

De metalen hemelwaterafvoer aan de staart geaard

Ook in 2014 laten onze controleurs zich graag weer inzetten voor een degelijke controle van de bliksembeveiliging van uw molen.

Voor de leden van het Gilde is een bliksemafleidercontrole altijd gratis maar nooit voor niets!

Leo Tiggelman

Coördinator Bliksemafleidercontrole

bliksemafleidercontrole@vrijwilligemolenaars.nl

Lesbrieven: wat moet ik er mee?

Als ik de geluiden uit het veld goed versta, lijkt het gebruik van lesbrieven in de opleiding nog niet zo'n vanzelfsprekende zaak te zijn als gehoopt werd, toen ze samengesteld werden. Reden om er hier nog eens aandacht voor te vragen, want ze hebben ons méér te bieden dan velen denken. Of weten!

Ontstaan

Je kunt je afvragen waarom de lesbrieven weinig gebruikt worden; er kwamen immers al jarenlang opmerkingen uit het veld dat de opleiding tot vrijwillige molenaar geen duidelijke structuur kende. Er is wel een prachtig "blauw boek", de "Basiscursus opleiding vrijwillig molenaar", maar dat is strikt genomen geen cursusboek. Het is een handboek. Veelomvattend, goede informatie, maar niet logisch geordend voor instructie. En het maakt nauwelijks onderscheid tussen hoofd- en bijzaken. Ook geeft het de instructeur geen aanwijzingen voor zijn werk. Denk maar aan het geven van aardrijkskunde met alleen een encyclopedie. Of, eigentijdser, alleen internet. Daarnaast zijn ook de exameneisen inmiddels gewijzigd, dus wat een leerling wel of niet hoeft te weten wordt uit het handboek niet duidelijk.

Om aan die klachten uit het veld tegemoet te komen, zijn de lesbrieven opgesteld. Ze beogen een structuur te bieden voor de opleiding:

- alle lesstof die voor het examen nodig is komt aan de orde.
- ze zijn te gebruiken voor zowel beginnende als (ver-)gevoerde leerlingen.
- leerlingen krijgen beter inzicht in hun voor- en achtergrond.
- instructeurs krijgen een kader voor de instructie aangereikt.
- er wordt gericht verwezen naar lesstof in de cursusmappen.

(N.B. Waar ik spreek over instructeurs bedoel ik tevens stage-molenaars)

Oorzaken

Waarom veel instructeurs de lesbrieven niet

gebruiken heb ik niet onderzocht, maar 'soms hoor je wel eens wat'. Dan blijkt, dat sommige instructeurs aangeven niet goed te weten, hoe je moet omgaan met die lesbrieven. Hoe je ze kunt gebruiken bij je instructie. Dit lijkt me een aanleiding voor afdelingsbesturen om te peilen onder hun instructeurs of er behoefte is aan meer informatie. Ook geeft het aan, dat dit onderwerp niet mag ontbreken in de ondersteunings- en scholingsactiviteiten voor (nieuwe) instructeurs, die momenteel door een werkgroep van het GVM ontwikkeld worden. Een andere oorzaak zie ik in de natuurlijke neiging van veel mensen om bij veranderingen toch maar liever te blijven bij 'het oude vertrouwde'. Ze zitten niet te wachten op veranderingen. 'Je weet wat je hebt en daar mankeert toch niets aan?'

Anderen menen, omdat men vrijwilliger is, dat men zichzelf 'dus' niet verplicht hoeft te voelen iets met die lesbrieven te doen. Soms zelfs niet eens, om er goed kennis van te nemen...

Daar wil ik wat tegenover zetten:

Instructeurs nemen vrijwillig de taak op zich, instructie te geven; maar dat 'verplicht' hen dan wel dit zo goed mogelijk te doen. Instructeurs verwachten van leerlingen, dat ze iets willen leren. Terecht, lijkt me. Mogen we van instructeurs ook verwachten dat ze iets willen leren? Is het zo gek van hen te verwachten, dat ze bereid zijn hulpmiddelen die hen aangeboden worden om de opleiding te verbeteren op z'n minst serieus te beoordelen? Hoopgevend is anderzijds, dat uit de vele kennismakingsgesprekken met nieuwe leerlingen in mijn afdeling blijkt, dat zij zeker openstaan

voor het gebruik van de lesbrieven. Gelukkig ken ik ook instructeurs die er zo over denken!

Hieronder wil ik wat opmerken over hoe lesbrieven gebruikt kunnen worden. Als voor lesbrieven het spreekwoord 'onbekend maakt onbemind' opgaat, dan helpt dit verhaal de lezer hopelijk verder.

Instrueren = structureren

Of iemand nu beroepsleerkracht is of hobby-instructeur, wie instructie geeft moet ergens beginnen. Maar waar?

Bij een kersvers beginnende leerling is dat niet zo moeilijk: gewoon bij het begin. (Zijn we het er eigenlijk wel over eens, wat dat begin is?) En hoe dan verder?

Begeleidt iemand echter een gevorderde leerling die een tijdje komt meelopen, als voorbereiding op het examen, dan ligt dat natuurlijk anders.

Wat ga je met zo'n leerling dan nog doen?

Niet alles hoeft meer aan de orde te komen of opnieuw gedaan te worden.

Instructie geven betekent altijd: keuzen maken, rangschikken, volgorde aanbrengen en doseren. Anders gezegd: structureren

En daarbij kunnen, bij uitstek, de lesbrieven van nut zijn.

Een beginnende leerling

Komt er een beginnende leerling op de molen, dan is het belangrijk, dat hij (of zij, uiteraard) weet, waar hij zich aan te houden heeft. Maar ook, wat hij van zijn instructeur verwachten mag. En de instructeur maakt hem wegwijs in en om de molen en in de bestaande afspraken en (veiligheids-)regels.

Voor een beginner is het daarnaast belangrijk, te weten hoe de opleiding in elkaar steekt en wat hem te wachten staat.

Met dat doel zijn de eerste twee lesbrieven opgesteld: *'Kennismaken met de instructeur en de opleiding'* en *'Kennismaken met de molen'*.

De inhoud van deze twee lesbrieven kan de instructeur helpen, zo'n eerste kennismaking met een nieuwe leerling goed te laten verlopen en een goede start te maken.

Voor een beginnende leerling is het belangrijkste hem of haar eerst maar eens goed

kennis te laten maken met de molen en met wat daar allemaal gebeurt.
 Vandaar dat er na die eerste twee lesbrieven een achttal lesbrieven volgen, met de titels 'Kennismaken met...' Principe: voordoen → kijken → nadoen. Puur praktisch. Alle basale praktische vaardigheden komen hier aan bod. Die lesbrieven kan de instructeur in willekeurige volgorde behandelen, al naar gelang de omstandigheden het toelaten.
 Er worden in deze fase nog geen opdrachten gegeven om dat grote Handboek maar eens te gaan bestuderen. Theorie komt later wel, eerst de praktijk. Als een leerling een checklist moet maken of een verslagje, is dat vooral voor hem zelf. De instructeur hoeft echt geen huiswerk na te kijken. Wel is wenselijk, dat hij regelmatig even met zijn leerling (na-) bespreekt, wat deze gezien of geleerd heeft. Na enige tijd kent de leerling de gang van zaken en kan hij onder toezicht van de

instructeur de molen bedienen: tijd om deze fase af te ronden en verder te gaan naar de volgende.

Fase 2

Want er moet nog veel geleerd worden. Over veiligheid, het weer, het bedienen van de instructiemolen enzovoorts. En de leerling moet voor wat betreft de praktijk zover komen dat de instructeur hem met een gerust hart zelfstandig de molen laat bedienen. Hiervoor zijn de elf lesbrieven van fase 2 bedoeld. Ook hier geldt: welk onderwerp behandeld wordt, bepaalt de instructeur. Lesbrieven geven daarbij aan, per onderwerp, wat de leerling moet weten of kunnen en doen voorstellen voor opdrachten die de instructeur daarvoor kan geven. Ook welke hoofdstukken uit het Handboek daarbij aansluiten. Want de theorie komt nu meer in beeld.

handelen. Daarvoor zijn de cases. Die geven instructeur en leerling aanleiding, eens rustig na te denken over hoe je zoiets zou aanpakken. Want naast kennis en vaardigheden is begrip en inzicht noodzakelijk om een goede molenaar te zijn.

Een gevorderde leerling

Meldt zich een gevorderde leerling bij een instructeur, dan is ook hier een kennismaking op z'n plaats. (onderdelen uit Lesbrieven 1 en 2) De instructeur moet namelijk weten, wat er voor die leerling nog nodig is. Het gaat niet meer om basiszaken, maar om aanvullende zaken. Hij hoeft niet alles nog eens dunnetjes over te doen. Het is daarom belangrijk, dat goed afgesproken wordt welke specifieke dingen zo'n leerling van die (tijdelijke) instructeur wil leren of van zijn molen wil weten. Bij de instructie van die onderwerpen kan een selectie van lesbrieven uit zowel fase 2 als fase 3 als leidraad dienen. Ondersteund door een advies van z'n vaste instructeur.

Fase 3

Wanneer de lesstof uit fase 2 ook beheerst wordt, begint de laatste fase: tijd om de leerling naar andere molens te sturen (als dat nog niet gebeurd is) en daar nog nieuwe dingen te leren. Al of niet met het advies, bepaalde lesbrieven ook op die andere molen nog eens te laten behandelen. En tijd om de opleiding te gaan afronden en de leerling voor te bereiden op het examen. Hiervoor komen soms nog nieuwe onderwerpen aan bod of worden onderwerpen diepgaander behandeld. Voor wat er nog geleerd of gedaan moet worden, kunnen de elf lesbrieven uit fase 3 als uitgangspunt dienen.

Cases

In de praktijk moeten, als zich een (nood-)situatie voordoet, alle kennis en vaardigheden bij elkaar komen om snel en juist te

Lesbrieven: wat kan ik er mee?

- ze bestrijken met elkaar het hele lesprogramma. Alle examenstof zit er in. Een onderwerp 'over het hoofd zien' gebeurt dan niet.
- ze zijn voor de instructeur een hulpmiddel, geen voorschrift. Ze vormen een kader om hem te helpen structureren, maar laten hem ruimte, zelf zijn instructie vorm te geven.
- als meerdere instructeurs een bijdrage aan de opleiding van een leerling geven, is afstemming van ieders bijdrage eenvoudiger.
- ze geven de leerling een beeld, van wat al gedaan is en wat nog gedaan moet worden. Zo krijgt hij een idee hoe ver hij is met z'n opleiding.
- ze bieden de leerling een handvat om zelf, in overleg met zijn instructeur(s), actief mee te werken aan een goed verloop van zijn opleiding.

Voldoende reden om er gebruik van te (gaan) maken!

Kees Kammeraat

Koning Molenzeilen

• Nieuwe zeilen
 • Reparaties
 • Touwwerk
 • Smeermiddelen
 • En meer

Sipke Koning
 06-44003400

www.koning-molenzeilen.nl

Molengids – de ‘andere’ vrijwilliger op de molen

Cursus Molengids

De molens in Nederland worden al eeuwenlang draaiende gehouden. Tot de jaren vijftig van de twintigste eeuw door beroepsmolenaars en sinds die tijd vrijwel uitsluitend door enthousiaste en gedreven vrijwilligers. Zij zorgen ervoor dat de molens draaien en malen en op die manier in goede staat blijven. Naast molenaars zijn er tegenwoordig steeds meer andere vrijwilligers op de molens actief. Dit zijn ondermeer mensen die publiek ontvangen, rondleidingen geven en activiteiten op en rond de molen organiseren. Zij zorgen ervoor dat de molenaar zijn/haar werk kan blijven doen als er publiek op de molen is. Om deze vrijwilligers goede basiskennis te geven en om meer vrijwilligers bij molens te betrekken, ontwikkelde het Groninger Molenhuis enkele jaren geleden de cursus Molengids. Inmiddels zijn diverse cursussen in

het Groningse georganiseerd en is het format succesvol gebleken. Tom Heyne, één van de docenten van de cursus, vertelt: "In 2006 heeft het Groninger Molenhuis het project 'Meer leven in Groninger Molens' gelanceerd. Een belangrijk onderdeel hiervan was de cursus Molengids. Doel was om met meer mensen meer activiteiten in en rondom de molens te realiseren. Bovendien willen mensen vaak wel iets voor de molens doen, zonder zelf molenaar te worden. De cursus bleek een zeer succesvol en baanbrekend initiatief in de molenwereld, want sinds 2006 zijn in onze provincie ongeveer 100 molengidsen opgeleid. Onze molens hebben daarmee een actievere en prominentere plaats verworven in hun dorp en regio."

Molennetwerk

In Zuid-Holland is in 2012 het Molennetwerk

Zuid-Holland opgericht, dat wordt vormgegeven door Landschap & Erfgoed Zuid-Holland. Dit laatste is een samenwerkingsverband van Erfgoedhuis Zuid-Holland en Zuid-Hollands Landschap. Het doel van het Molennetwerk is om het veld, namelijk molenaars, moleneigenaren, molenorganisaties, gemeenten en waterschappen, te ondersteunen op diverse terreinen. Dit gebeurt door middel van het samenbrengen en toegankelijk maken van kennis en informatie, en door middel van advisering. Het Molennetwerk zag het belang in van de cursus Molengids en zette deze op naar Gronings voorbeeld. De cursus wordt regulier aangeboden voor belangstellenden uit de gehele provincie. Ook kan een molenstichting de cursus aanvragen voor zijn vrijwilligers. In dat geval wordt de cursus op maat gemaakt. Inmiddels is de cursus in 2013 uitgevoerd voor de vrijwillige gastheren, gastvrouwen en

gidsen van Werelderfgoed Kinderdijk. Ook in 2014 wordt de cursus aldaar verzorgd. Ellen Steendam, projectleider van het Molennetwerk Zuid-Holland en één van de docenten van de cursus, licht toe: "Voor Werelderfgoed Kinderdijk hebben we het cursusprogramma op maat gemaakt, dus naar hun wensen. Zo is bijvoorbeeld het onderdeel 'geschiedenis, werking en omgeving van de molen' toegespitst op het ontstaan van het gebied Kinderdijk-Elshout en de rol van de molens. Kees Kammeraat, molenaar en verteller in hart en nieren, verzorgt dit onderdeel. Ad van der Zee, mijn collega bij het Erfgoedhuis, en ikzelf nemen de publieksgerichte onderdelen als 'klantvriendelijkheid' en 'rondleiden' voor onze rekening. We hebben gemerkt dat er bij de vrijwilligers op Kinderdijk veel kennis aanwezig is. Het enthousiasme is bovendien groot. De vrijwillige gidsen leidden veelal Amerikaanse en Canadese toeristen rond die de molens aandoen op hun bootreis van Amsterdam naar Boedapest (of vice versa). Deze rondleidingen worden allemaal in het Engels gegeven. Het aantal betalende bezoekers dat naar de molens van Kinderdijk komt is jaarlijks zo'n 150.000 en dit is mede mogelijk door de tomeloze inzet van de vrijwilligers." Een cursus voor belangstellenden uit heel

Zuid-Holland vindt plaats in maart. "De cursus in Groningen wordt op een aantal avonden gegeven", vertelt Ellen Steendam. "Wij merkten dat in onze provincie hiervoor onvoldoende belangstelling was. We hebben de cursus daarom geclusterd op twee zaterdagavonden en een avond. De eerste dag vindt plaats in ons pand aan de Oude Delft 116 in Delft. Op die dag komen de molen-onderdelen (geschiedenis, werking, omgeving, typen, veiligheid), het onderdeel klantvriendelijkheid en het organiseren van een activiteit aan bod. De tweede dag staat voornamelijk in het teken van rondleiden. De cursisten gaan dan op locatie oefenen met het geven van een rondleiding. We zijn die dag te gast in molen Kyck over den Dyck in Dordrecht. In het kader van de cursus organiseren de cursisten ook zelf een activiteit en presenteren deze op een afsluitende avond."

Terugkomdag

Het Groninger Molenhuis organiseert dit voorjaar een terugkomdag voor de molengidsen die de cursus in de afgelopen jaren hebben gevolgd. Tom Heyne: "De bedoeling van deze dag is om de ervaringen van reeds opgeleide molengidsen te inventariseren. Steeds meer molenorganisaties in Groningen

zien het belang van molengidsen als middel bij publieksbereik. Het Molenhuis vindt het daarom waardevol om over de ervaringen van de molengidsen geïnformeerd te worden zodat ook toekomstige molengidsen goed getraind kunnen worden.

De molengidsen zijn een belangrijke schakel gebleken tussen de molenaar en het publiek. Mede dankzij de molengidsen komen steeds meer mensen in contact met een molen. Speciale aandacht is er voor educatie en basisscholen. Zo is het gebruik van de leskist een vast onderdeel van de cursus in Groningen. Veel basisschoolscholieren maken kennis met de molen omdat het een onderdeel is van de erfgoededucatietrajecten, die in deze provincie worden uitgevoerd. Hierdoor komen kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar ieder jaar in aanraking met een erfgoedinstelling in hun gemeente. Met de kleuters wordt doorgaans het project De Molenmuis uitgevoerd.

De cursus Molengids zorgt ervoor dat meer vrijwilligers betrokken zijn bij molens. Op die manier wordt het maatschappelijk draagvlak voor molens vergroot en dit is van belang voor het behoud van dit bijzondere erfgoed nu en in de toekomst."

Heeft u vragen over de cursus Molengids? Neemt u gerust contact op met de organisatoren:

Erfgoedpartners
Museumhuis Groningen /
Groninger Molenhuis
www.groningermolenuis.nl
Thea Pol
T 050-3130052
E pol@erfgoedpartners.nl

Landschap & Erfgoed Zuid-Holland
www.landschaperfgoedzh.nl
Ellen Steendam (Erfgoedhuis ZH)
T 015-2154350
E steendam@erfgoedhuis-zh.nl
Twitter @MolennetwerkZH

Nieuwe afdeling: het Houtzagersgilde

In 2008 werd binnen het Bestuur van houtzaagmolens De Salamander het besluit genomen te onderzoeken of het mogelijk en zinvol was om een Platform Houtzaagmolens in het leven te roepen.

De argumenten om na te gaan of daarvoor belangstelling te vinden was waren:

- De zorg of het behoud van het oude ambacht gewaarborgd was;
- De gemiddeld hoge leeftijd van de houtzaagmolenaars;
- Nagaan of er een aparte opleiding voor houtzaagmolenaars kan komen.

Na een gesprek met de directeur van de "Vereniging De Hollandsche Molen", de heer Endedijk, werd besloten een poging te wagen.

Er werd een twintigtal besturen/molenaars van houtzaagmolens aangeschreven. De interesse voor een platform was voldoende om op 31 maart 2010 een bijeenkomst op het kantoor van De Hollandsche Molen te organiseren. Hier waren vertegenwoordigers van een zestal houtzaagmolens, alsmede een vertegenwoordigster van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars bij aanwezig. De conclusie

van dit overleg was: doorgaan. Het bestuur van Stichting De Salamander, als initiatiefnemer, nodigt de houtzagers uit voor een excursie, gevolgd door een bespreking bij De Salamander op 13 november 2010.

Vertegenwoordigers van negen molens geven gehoor aan de uitnodiging.

Tijdens deze bijeenkomst wordt besloten om door te gaan.

Dit besluit heeft ertoe geleid, dat een aantal gesprekken hebben plaatsgevonden met Het Gilde van Vrijwillige Molenaars. Deze gesprekken monden nu uit in de officiële oprichting van het Houtzagersgilde, als landelijke afdeling van het GVM.

Inmiddels hebben 17 houtzaagmolens zich bij het Houtzagersgilde aangesloten.

De doelstellingen van het Houtzagersgilde zijn:

- bevorderen van de onderlinge contacten tussen de besturen en molenaars

- bevorderen van maatregelen tot in stand houden van houtzaagmolens
- bevorderen van maatregelen tot in stand houden van het oude ambacht
- uitwisselen van ervaringen met betrekking tot het zaagproces
- het ontwikkelen van een specifiek lesprogramma.

De onderlinge contacten vinden plaats tijdens de jaarlijkse bijeenkomsten bij één van de aangesloten molens en via de moderne communicatiemiddelen, zoals e-mail en de website "houtzaagmolens praktijkhandboek Wikibooks" op nl.wikibooks.org.

Het bestuur van het Houtzagersgilde wordt gevormd door:

- Kees van den Heuvel, voorzitter (tot oktober 2013 voorzitter van Stichting De Salamander)
- Joyce Beneker, secretaris (molen De Eenhoorn te Haarlem)
- Nico Heinen, bestuurslid (molen Agneta, te Ruurlo).

Kees van den Heuvel

Ambachtelijk

Vak waarbij je iets met de hand maakt'. Dat is de definitie van 'ambacht' in de van Dale. Vakmanschap dus, zoals dat vroeger ging, toen ambachtslui nog alomtegenwoordig waren. Ik zocht het op omdat je 'ambachtelijk' steeds vaker tegenkomt. Tien jaar geleden waren het molenaars en klompenmakers die zich zo noemden, tegenwoordig moet je met je ogen dicht door de winkel om het niet te lezen. Ambachtelijke worst bij de slager, ambachtelijk brood bij de bakker, ambachtelijke snijplanken bij de interieurzaak en ambachtelijke vruchtentoetjes bij de supermarkt. Ik vraag me af of de koe in de megastal die de melk leverde net zo onder de indruk was als de bakfietsmoeder die het spul kocht, want o zo gezond voor de kids.

Het heeft ongetwijfeld te maken met een verlangen naar authenticiteit, puur en een verleden van oprechtheid dat nooit bestaan heeft. Het doet echter afbreuk aan zaken die wél echt ambachtelijk zijn en de mensen die dat produceren. Al die kleine ondernemers, vrijwilligers en liefhebbers die met liefde voor hun vak de zaken nog werkelijk authentiek aanpakken. Zoals dat vroeger ging, ook al weten we heus wel dat we 'vroeger' niet terug kunnen brengen en dat dat maar goed is ook. Zoals molenaars, inderdaad.

Aan de andere kant, echt ambachtelijk zijn molenaars eigenlijk niet bezig. Het idee van een molen is dat je iets niet met de hand doet, maar een grote machine bouwt die het zware werk voor je opknapt. Het bedienen van een molen is geen sinecure, maar het product in kwestie wordt toch echt machinaal gemaakt. Precies het tegenovergestelde van ambachtelijk dus. Toegegeven, je kan het niet vergelijken met de moderne voedsel fabrieken, maar als die zich wel ambachtelijk noemen, zie ik dat als een extra reden voor molenaars om het op hun beurt niet te doen. Voortaan dus alleen 'volkorenmeel' op het pakje. Niet ambachtelijk, niet puur natuur, dat deed men vroeger tenslotte ook niet. Dan is het tenminste echt authentiek.

De positie van de molenaar

In de Gildebrief van december 2013 lees ik in het verslag van de Opleidingsraad onder het kopje "De biotoop": "de molenaar en het Gilde zijn vaak geen partij bij geschillen over de biotoop". Ik vond het erg merkwaardig om dit te lezen. Was dit een te korte weergave van hetgeen besproken was? Is het echt zo, dat de rol van de molenaar beperkt is "tot het waarnemen en doorgeven"? Ik vind echt dat dit veel te kort door de bocht is.

De molenaar is de enige die alleen het belang van de molen op nummer één heeft staan. Veel (zeker niet alle) moleneigenaren hebben meer belangen te behartigen en zullen altijd overwegingen moeten maken hoe met ieder van die belangen om te gaan. Dan kan het zomaar gebeuren, dat het molenbelang geheel of gedeeltelijk opgeofferd wordt aan een ander belang. De molenaar kan voluit het belang van de molen voorop stellen.

De molenaar is dé deskundige voor de eigen molen. Vrijwel altijd is de molenaar diegene die het meest weet over de betreffende molen en wat die molen nodig heeft. De molenaar kent de eisen die een molen aan de omgeving stelt en waar het niet in orde is. De molenaar beschikt over informatie die het anderen in staat stelt om goed voor de molen te zorgen.

Lokale politiek

De molenaar staat het dichtst bij de lokale politiek en het lokale ambtelijke apparaat. De molenaar kan als geen ander de moleneigenaar, de ambtenaren, de politiek-bestuurders én de gemeenteraadsleden informeren over het zicht op de molen, over de windvang, over het goed functioneren van de molen, over goed monumentenbehoud en erfgoedbeheer. De molenaar is de eerst aangewezen persoon om bij voorgenomen besluiten een zienswijze te schrijven en in te sturen. De molenaar is als geen ander aangewezen om bij raadscommissievergaderingen in te spreken en raadsleden te vertellen wat nodig is voor de molen. Als dat allemaal gedaan is en het gaat toch mis, is het de molenaar die als vanzelfsprekend bezwaar maakt en in hoger beroep gaat. Ik weet dat niet iedereen in staat is dit te doen,

De Westmolen te Gorinchem in 2007 (foto M. Dwarswaard)

maar als je het zelf niet kan: schakel dan anderen in die het wel kunnen.

Natuurlijk doet die molenaar dat niet alleen. Als er een geschil dreigt en zeker als duidelijk is dat er een geschil is, dan is het absoluut noodzakelijk om medestanders te organiseren. In een zo vroeg mogelijk stadium moet De Hollandsche Molen (Mark Ravesloot) en erfgoedambtenaren bij gemeente en provincie (overal anders georganiseerd), De Bond Heemschut en de plaatselijke historische vereniging ingelicht worden. Het is ook verstandig om eens in je kennissenkring rond te kijken of daar een jurist tussen zit die in te schakelen en te raadplegen is. Kijk ook eens

rond of er iemand in je kennissenkring is die goed met een computer om kan gaan, die bedreven is om brieven te schrijven. Een nuttig netwerk kan nooit vroeg genoeg opgebouwd worden.

Heeft het Gilde van Vrijwillige Molenaars zelf een positie in dit verhaal? Natuurlijk wel! Niet direct in contact met een of andere overheid, maar wel naar de overheid in het algemeen. Samen met De Hollandsche Molen moet een plan opgesteld en uitgevoerd worden om de overheid te bewerken om de bedreiging van de molenbiotoop tot staan te brengen. Het Gilde levert ook "wapens" voor molenaars in de strijd voor de molenbiotoop. Niet voor

Waarschuwing!

Moederkoorn bestaat nog!

niets is in de lesstofmap een heel hoofdstuk aan de biotoop gewijd: hoofdstuk 9. Het is de taak van het Gilde om dat hoofdstuk bij de tijd te houden: de laatste veranderingen op het gebied van wet- en regelgeving moeten zo snel mogelijk daarin opgenomen worden.

Strijd verliezen

Het is al van enige tijd geleden dat opgemerkt werd, dat het over het algemeen goed gaat met de molens, maar dat we de strijd om de molenbiotoop aan het verliezen zijn. De molenaar staat midden in die strijd. Als de molenaar het laat afweten is het daarmee afgelopen. Als de molenaar het niet doet, van wie mag je dan verwachten dat die het doet? Als er iemand een positie heeft dan is het de molenaar wel. Het afgelopen jaar heb ik zelf uitgebreid met deze kwestie te maken gehad en toen ik pas molenaar werd overigens ook. Nu heeft dat er toe geleid dat in het bestemmingsplan de 1 op 100 regel is opgenomen en twintig jaar geleden werd de molen verplaatst! Dat kost enorm veel tijd en energie, maar als ik het niet gedaan had zou de molen nu op een bedrijventerrein staan met nauwelijks zicht op de molen en met meestal nauwelijks wind en soms gevaarlijke wind vanwege obstakels dichtbij de molen. Het Gilde heeft de positie om dat te ondersteunen. Natuurlijk doet het Gilde dat niet alleen: in strijd trek je samen op. Zeker nu het beleid van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) het mogelijk maakt, dat een molen met een verpeste biotoop ook niet meer verplaatst mag worden, is het van het grootste belang om je positie in die strijd niet te verzaken. Ik wil zeggen: sterker nog, de RCE zou zich ook sterk moeten maken voor een goede, afdoende, wettelijke bescherming van de molenbiotoop, zodat er helemaal geen noodzaak meer zal zijn om een molen te willen verplaatsen. Tot die tijd wens ik alle molenaars verstandige moleneigenaren, gemeenteambtenaren en bestuurders sterkte toe in de strijd.

*Barend Zinkweg
Molenaar van de Pendrechtse Molen,
nu in Barendrecht*

Onlangs was ik op bezoek bij een molen. Ze begonnen daar net rogge te malen. Na enige tijd kwam een van de molenaars van de steenzolder. In zijn hand had hij wat in eerste instantie leek op donkere vreemd gevormde korrels. Het bleek "moederkoorn" te zijn.

Ik kende de naam wel; een schimmel die in diverse graansoorten (o.a. rogge en tarwe) in de middeleeuwen voor dood en verderf zorgde. Maar ik wist niet dat het nog bestond.

De naam heeft de schimmel te danken aan de middeleeuwse vroedvrouwen die het goedje toedienden aan hoogzwangere vrouwen, om zo de weeën op te wekken.

Volgens een op dat gebied deskundig medebestuurder wordt moederkoorn nog steeds gebruikt om nabloedingen te stoppen na een bevalling. Het is een krachtig middel om de baarmoeder te laten samentrekken en zo de bloedingen te stoppen.

Het gaat om de stof die binnenin zit. Als je de schimmel openbreekt zit er een grijsachtige vaste stof in. Moederkoorn produceert volgens Wikipedia giftige "alkaloïden" die kunnen leiden tot darmkrampen, doorbloedingproblemen en hallucinaties. 5-10 gram kan voor volwassenen al dodelijk zijn. Lekkere dames, die vroedvrouwen!

Van wat ik heb begrepen is het probleem bij moederkoorn dat het spul je lichaam niet verlaat, maar dat steeds weer nieuwe hoeveelheden die je met het besmette tarwe- of roggebrood binnenkrijgt optelt. Tot de dodelijke hoeveelheid is bereikt.

In de middeleeuwen kwam dit door slechte reiniging van het graan en de makkelijke verspreiding op de akkers veelvuldig voor en was het een belangrijke doodsoorzaak.

Doordat het moederkoorn lichter van gewicht is dan de tarwe- of roggekorrels komt door de trillingen van het malen de schimmel in het kaar naar boven getild en is het te zien (het heeft gelukkig een duidelijk andere kleur. Maar als de molenaar niet veelvuldig tijdens het malen in het kaar kijkt, dan wordt de moederkoorn mee gemalen met de tarwe of rogge. Eenmaal in de meelbak zie je er niets meer van.

In wezen moet je de partij graan met moederkoorn dan niet verder malen; je hebt geen idee van wat je niet gezien hebt en wat derhalve in de meelzak terecht komt (met alle gevolgen van dien). Ook zit de stof dan lekker verspreid tussen de stenen, meelkuip en meelpijp en mag je die dus meteen ook goed reinigen.

Geef het aan bij de leverancier; de moederkoorn is waarschijnlijk ook al verspreid over de akker(s) aanwezig.

Betrek je het graan bij een grote graanleverancier dan is de kans op moederkoorn in je partij vrij gering, aangezien daar het graan zeer goed gereinigd wordt (neemt niet weg dat je dan niet meer hoeft te controleren). Maar als je een paar zakken van een plaatselijke landbouwer ontvangt (zoals op betreffende molen het geval was) dan is het kaf er wel aardig uit, maar de moederkoorn dus niet perse.

Een van de molenaars was zo vriendelijk een foto te maken van de moederkoorn die we, al pikkende uit het kaar en schuddebak, verzameld hadden. Bij elkaar is dit al zo'n 5 gram (dit kan dus al dodelijk zijn).

Ter vergelijking wat rogge erbij. Wees dus gewaarschuwd, nu weet je waar je op moet letten!

Mark Dwarswaard

Molenbehoud een reactie

In het door Frank Terpstra geschreven artikel, te vinden in de "Gildebrief" van december 2013, staat goed omschreven wat zijn idee is over een selectie van ons molenbestand. In zijn artikel "Waardeer monumentale molens om wat ze zijn" geeft de schrijver eerst een historisch overzicht hoe de laatste jaren het molenbestand is uitgebreid door restauratie, verplaatsing, verhoging etc. Uit de "rompen en stompenclub" werden van nog al wat rompen weer molens gemaakt!

Met deze omschrijving ben ik het eens. Hij geeft aan dat er molenaars zijn opgeleid om deze molens te laten draaien. Zelf heb ik al ruim dertig jaar dit molenaars diploma. De opzet om het molenbestand te behouden door de molens te laten functioneren is geslaagd. Veel molenaars laten de molens draaien. Maar er komen donkere wolken aan, die inhouden dat de molenaar moet uitkijken!

1. In dezelfde uitgave van de "Gildebrief" wordt aangegeven, dat de gemiddelde leeftijd van molenaars in opleiding hoger ligt dan jaren geleden. Zij zijn vutten, gepensioneerd of met pre-pensioen. De examencommissie geeft hierover zijn mening.
2. De meeste molens zijn gemeente-eigendom of eigendom van een stichting. De subsidiestroom, die mogelijk maakte dat veel molens er zo goed uit zien, dreigt langzaam op te drogen.
3. Ook monumentenzorg heeft zijn wiken gekruide in de richting van de nieuwe ontwikkelingen en inzichten. Enkele jaren geleden hebben zij het optuigen van een romp tot molen stopgezet, onderhoudssubsidies worden gekort, kortom de aanpak van monumentenzorg is wezenlijk veranderd ten koste van onze molens (en andere monumenten natuurlijk).

De schrijver Frank Terpstra pleit voor een herziening van het beleid door het molenbestand door middel van een waarderingsnorm in te delen. Niet alle molens ziet hij als monument. Hij pleit voor een "top honderd", een tussengroep en een restgroep, die buiten de reguliere subsidiestroom blijft. Ik vind het maken van een indeling nut-

tig. Ik zie echter niets in een vooraf vastgesteld aantal molens dat binnen de categorie A zal vallen. Men stelt normen op om tot een indeling te komen, en past dan die normering toe op alle molens. Indien het aantal molens, dat dan binnen de genoemde categorie A (waarom deze naam, geef de indeling een naam die past!) valt, te groot is, stel dan de normen bij. In molentermen zou men een fijner buildoek gebruiken. en er nog en aantal molens uit zeven.

Waarom ik wel iets in een indeling zie? Het huidige conserveren van de molens heeft meer doelen dan alleen een hobby te zijn voor molenaars. Het publiek moet er kennis van kunnen nemen; zij zijn uiteindelijk de belastingbetalers en als zodanig betalen zij het onderhoud. De jeugd moet kennis kunnen nemen van de molen als historisch attribuut, maar dat geldt niet alleen voor nu, maar zeker ook voor later. We behouden molens voor de toekomst!!

Monumenten zijn cultureel erfgoed. Schilderijen uit de 17^e eeuw ook! Rembrandt heeft er zijn best op gedaan, maar kennen we alle schilderstukken van hem? Nee, misschien een enkeling, die zich verdiept heeft in zijn werk, maar ons beeld van zijn werk wordt bepaald door een aantal werken. Ook 19^e eeuwse literatuur is cultureel erfgoed, maar kennen we meer werken van Multatuli dan de Max Havelaar? Waarschijnlijk niet. Ons idee over die literatuur wordt ook gevormd door een beperkt aantal boeken. Archeologen zoeken in de grond naar voorwerpen uit de prehistorie, niet voor die ene mooie pijlpunt, maar om ons, niet archeologen, door een geselecteerd aantal voorwerpen iets uit de prehistorie duidelijk te maken. En zo moeten we dat ook doen met de molens!

Elderse Molen te Mierlo zwaar vervallen voor de onttakeling (foto: M. Dwarswaard 2006)

Een beperkt aantal molens, duidelijk geselecteerd, zal aan de volgende generaties moeten laten zien, wat molens zijn, wat hun functie was/is en hoe zij functioneerden! En daar heb je een keuze voor nodig, je (achter-) kleinkind zal met behulp van de selecte groep molens inzicht krijgen in wat een molen is. En dat inzicht wordt niet bereikt door recent herbouwde, verplaatste of verhoogde molens te bezichtigen. Het is net als bij de archeoloog, eerst nieuwsgierig maken met behulp van een goede selectie, daarna uitbreiding van die kennis door er zich verder in te verdiepen. Maar dan moet die verdiepingsstof (ik ben gepensioneerd leraar!) niet vervuild zijn. Het moeten authentieke molens zijn waarbij die toekomstige generatie een goed beeld krijgt van de molens. En dan kan diegene die er meer van wil weten, natuurlijk alle 1100 andere molens gaan bezoeken, zoals een nieuwsgierig iemand naast de archeoloog mee gaat graven! Maar dan weet hij/zij waar je naar zoeken moet en wat wel of geen waarde heeft. Laten we zuinig zijn op onze molens, ze hebben ons land gemaakt, zowel landschappelijk als financieel en de toekomstige generatie zal dit ook moeten kunnen begrijpen.

Oscar Huiskamp, Tholen

Hoe verder met het molenbehoud?

In het vorige nummer van de Gildebrief stond een artikel van Frank Terpstra met zijn visie op het molenbehoud. Ik wil daar graag op reageren. Molens nemen een speciale plaats in het monumentenbestand: ze staan allemaal open en bloot in weer en wind met nogal wat uitstekende delen. Dat maakt ze kwetsbaar en onderhoudgevoelig. Hoe historisch en authentiek een molen ook is: alle materiaal is vergankelijk. Molens gaan lang mee maar niet oneindig. De vraag is dan hoe daar mee om te gaan.

Het is naar mijn mening zaak om goed en tijdig onderhoud uit te voeren gericht op behoud van het aanwezige, historische materiaal. Restauraties moeten als het ook maar enigszins kan vermeden worden. Moleneigenaar en molenaar moeten er kort op zitten om alle onderhoud klein te houden. Zodra vastgesteld wordt dat er iets niet in orde is, moet een plan gemaakt worden om het te verhelpen: niet wachten maar doen! Dat kan er op uit draaien dat een molenonderdeel niet te handhaven is en vervangen moet worden. Doe dat ook, maar vervang het dan wel door een exacte kopie, zowel in vorm als in uitvoering als in materiaal. Als dat

consequent volgehouden wordt dan blijven vervangingen klein. Dan krijg je niet de situatie dat grote delen van de molen er nieuw uitzien. Kleine vervangingen verouderen zodanig dat ze onopvallend blijven en de molen authentiek blijft. Daarbij is het van groot belang dat er een onderhoudsdossier wordt bij gehouden. Daarin moet vastgelegd worden welk onderhoud is uitgevoerd en vooral waarom en welke keuzes daarin gemaakt zijn. Dan kan later nagegaan worden wat de onderhoudsgeschiedenis van de molen is.

De idee om een molen maar te laten staan, omdat de onderhoudstoestand draaien niet meer toestaat, verwerp ik: het is een doodlopende weg. Op enig moment zal de staat van de molen zo slecht zijn, dat deze instort. Monumentenbeleid dat leidt tot verlies van een monument is die naam niet waard.

Ik ben er van overtuigd, dat het belangrijkste dat een molenaar doet, is de molen luchten en kijken of alles nog in orde is. Is er iets niet in orde, dan kijkt de molenaar of hij dit zelf kan verhelpen, anders zorgt hij er voor dat iemand anders het doet: hij geeft het door aan de eigenaar en die zorgt er voor dat het adequaat wordt opgelost. Als beloning mag de molenaar de molen inspannen en er mee malen. Als die "beloning" er niet is, dan zal er al gauw ook geen molenaar zijn en dus niemand die de molen lucht en inspecteert. Het verval zal dan snel intreden en de molen is die al eerder genoemde doodlopende weg ingeslagen.

Barend Zinkweg
molenaar Pendrechtse Molen, Barendrecht

Doe mee met de Molenacademie

Vereniging De Hollandsche Molen is in 2013 begonnen met De Molenacademie. Vanuit deze Molenacademie worden bijeenkomsten georganiseerd over een breed scala aan onderwerpen. De cursussen, die bedoeld zijn voor iedereen die zich actief met molens bezighoudt, staan in het teken van kennis overdragen, inspireren, vaardigheden vergroten en netwerken.

Voor 2014 zijn de volgende cursussen gepland.

vrijdag 4 april

De molen als publiekstrekker (middag)

woensdag 9 april

Molenbiotoop

zaterdag 12 april

Molenbehoud in de praktijk

vrijdag 16 mei

Financiële aspecten molenbehoud

vrijdag 26 september

Fondsenwerving

vrijdag 31 oktober

De molen als publiekstrekker (avond)

woensdag 5 november

Molenbehoud in de praktijk

zaterdag 8 november

Molenbiotoop

De cursussen worden door de deelnemers zeer gewaardeerd. Zo zegt Vincent van den Berg van Molenstichting Weerterland, die meedeeld aan de cursussen Molenbiotoop en Molenbehoud in de praktijk: 'De bijeenkomsten van de Molenacademie bieden mij de mogelijkheid mijn kennis over de molens te verbreden en te verdiepen en vooral ook aan actuele ontwikkelingen te toetsen.'

De cursussen zijn een halve of een hele dag. De prijs varieert van 35,- tot 75,- (voor leden).

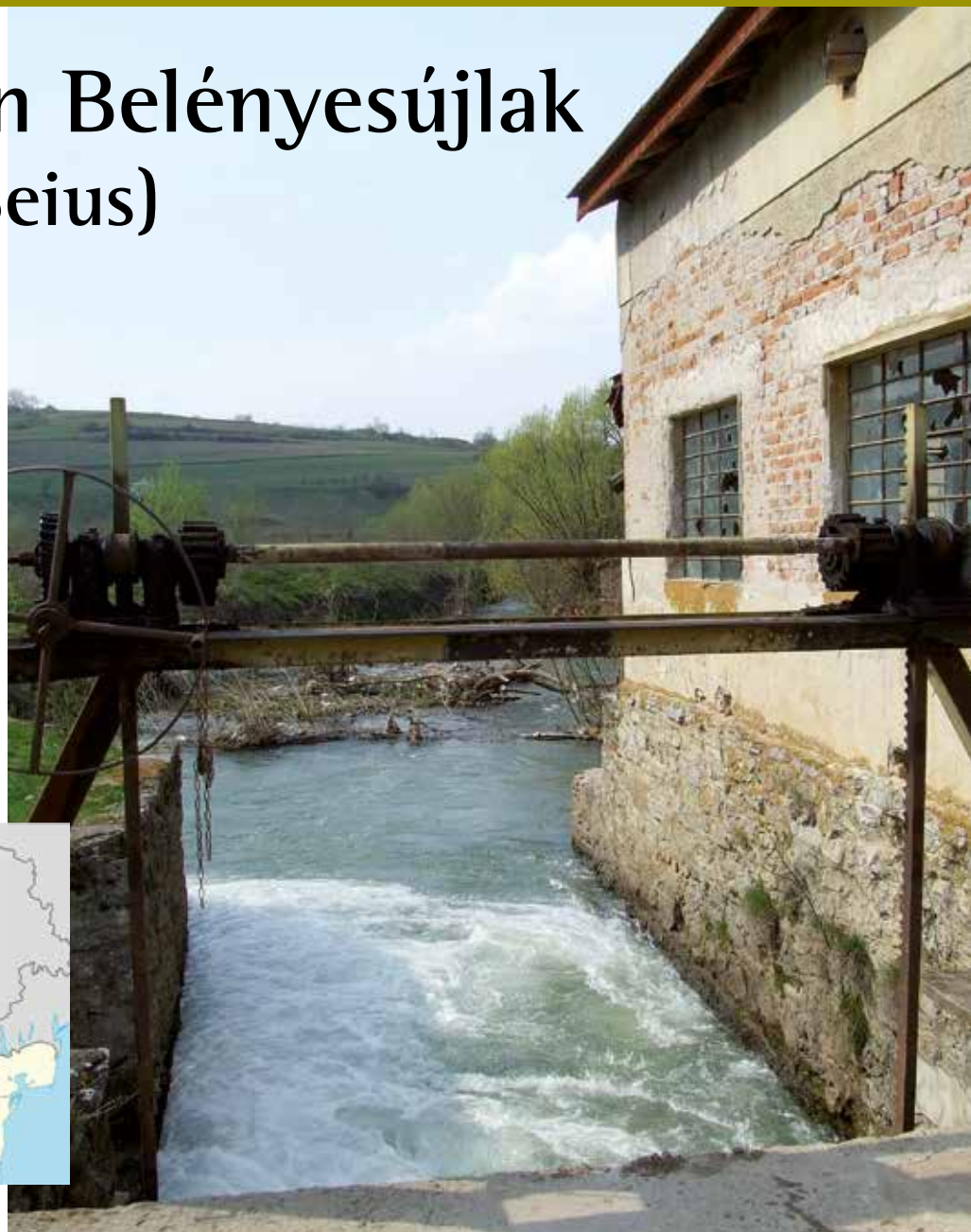
Voor meer informatie en aanmelden, kijk op www.molens.nl.

De Volksvriend te Gemert, molen en biotoop in verval door jarenlange stilstand in 2007, foto M. Dwarswaard

De molen in Belényesújlak (Uileacu de Beius)

Belényesújlak is een prachtig dorp aan de Fekete-Körös (Crisul-Negru) rivier, in een sprookjesachtige omgeving. Misschien zijn er daarom veel legendes ontstaan over deze regio, vooral over "Pontoskö" een prachtige hoge bergtop. Als je daar naar boven klimt zie je het mooiste panorama van de omgeving.

De rivier komt uit de hoge bergen, krachtig door de rotsen heen naar het dal waar het dorp ligt. Hij is hier smal geworden en stroomt krachtig, waardoor hij heel geschikt is voor een watergedreven molen. Ooit waren er langs deze rivier veel watermolens. In Ujlak staat een beroemde monumentale watermolen, een echt waardevol erfstuk van de architectuur van Transsylvanië.

De molen is gebouwd tussen 1936-1938, maar zijn bestaan staat nergens in het kadaster geregistreerd. De molen is voor het 750 inwoners tellende plattelandsdorp Uileacu de Beius, en de wijde omgeving, decennia lang van grote betekenis geweest.

In de operationele periode werd er tarwe en maïs gemalen, zonnebloem- en pompoenpitolie geperst en was er een varkensmesterij.

24 uur

De molen was 24 uur per dag in bedrijf, er werkten 24 mensen in drie ploegen van elk 8. Na het einde van de communistische tijd in 1989 is de molen in particuliere handen terecht gekomen. Echter, de eigenaar had een verslavingsprobleem, verwaarloosde de molen en betaalde zijn medewerkers niet meer. In 2000 is de molen stilgelegd. In 2003 is de molen verkocht aan de plaatselijke Hongaars Hervormde kerk. De Hervormde Gemeente te Wezep heeft via haar diaconale stichting de aankoopssom ad EUR 40.000,-- geschenken. Aangezien een kerkgemeente geen economische (winstgevende) activiteiten mag doen, hebben Ds. Boros Istvan en de Nederlandse zuster gemeente in Wezep een BV opgericht met de naam Samaritan Christy.

Na restauratie van de het molengebouw (met name een nieuw dak) en de graanmaalterij is de molen eind 2004 weer in bedrijf gesteld. Het doel was om aan enkele oud molenaars werk te bieden en voor de lokale bevolking graan te malen en hen zodoende van broodbakmeel te voorzien. Volgens de laatste molenaar, Fodor Bela was de kwaliteit van het meel altijd uitstekend, dus de klanten kwamen overal vandaan naar Ujlak. De capaciteit van de molen is ook niet gering. Hij kon 700 kg meel per uur produceren, en hij zou dat vandaag ook kunnen... Ook een belangrijk feit is dat er in de "boerenmolen" die "boerenmeel" maalt slechts 15 % maalloon gevraagd werd. Dit in vergelijking met de "normale" 25 %, wat de moderne molens vragen. Een rendabele exploitatie leek mogelijk.

Doorbraak

Omdat in 2005 de dam in de rivier doorbrak, moest de molen helaas weer uit bedrijf worden genomen. Tot eind 2008 is de molen zonder water geweest. Met de in 2008 gebouwde nieuwe dam is er voldoende water voor de 100 pk

Francis turbine gekomen. De vraag kan terecht worden gesteld: Waarom maalt hij dan niet?

Dit heeft verschillende redenen:

De tijden zijn veranderd. Er zijn geen klanten meer. Er wordt weinig tot geen tarwe meer verbouwd rond het dorp en de omliggende dorpen. De plattelandsbewoners kopen het brood in de winkel. Andere elektrische molens in omliggende steden hebben het werk overgenomen. De Europese normen voor de voedselveiligheid vragen om grote investeringen.

Een en ander is de nekslag voor een rendabele exploitatie van de molen.

Er is geen molenaar te vinden die het mogelijk acht om de molen winstgevend te exploiteren.

De foto's zijn gemaakt bij de stille molen. Het is hier zo stil als in de kerk, de plaats straalt rust en vrede uit. Ooit was het ook een plek waar veel gebeden is voor het ploegen, zaaien en oogsten. Mensen die vloekten werden gelijk weggestuurd, vloeken had hier ernstige gevolgen en werd gestraft.

Op de foto's zien we prachtige oude balken, mooie details, een echt kunstwerk van architecten, bouwvakkers, ingenieurs. Hier zijn nog de machines aanwezig die gemaakt zijn door de Ganz fabriek in 1911-1912.

Als u in de buurt van Ujlak bent kunt u de molen altijd bezichtigen. U belt aan bij de pastorie van de Hongaars Hervormde gemeente. Zij doen graag de deur van de molen voor u open. Dan zult u denken, wat zou het mooi zijn als mensen hier graan zouden kunnen malen, olie persen, brood bakken, enzovoort.

De molen zou vandaag weer draaivaardig (maalvaardig?) kunnen zijn.

Met een beetje moeite, vooral grondig schoonmaken, zou hij binnen een week weer kunnen draaien.

Daarom heeft de Hongaars Hervormde kerk het plan opgevat om de molen als werkend museum in te richten. Een Hongaarse molenbouwer heeft de molen bekeken en zijn medewerking toegezegd. Vanuit Nederland heb ik toegezegd een aantal vrijwillig molenaars te werven om de molen weer draaivaardig te maken.

Zie hiervoor de oproep in dit blad.

Wim Niesing

Vrijwillig molenaar watermolen Molecaten

Een interessante klus voor vrijwilligers die niet opzien tegen een reis naar Roemenië!

Wie helpt mee om de watergedreven molen, anno +/- 1930, in Uileacu de Beius weer draaivaardig te maken?

Na een jarenlange periode (2005 tot heden) stilstand, wil de eigenaar de molen als werkend museum inrichten. Hiervoor is het noodzakelijk dat de molen van top tot teen schoongemaakt wordt en dat het door de molenbeek aangespoelde zand uit de turbine wordt verwijderd. Wij denken hiervoor vijf werkdagen nodig te hebben voor vijf tot zes mensen. Een molenbouwer uit Hongarije heeft twee vrijwilligers toegezegd. Vanuit Nederland heb ik toegezegd een aantal vrijwilligers te werven.

De werkweek is gepland in de periode 4 t/m 15 april 2014.

Werkdagen: maandag 7 t/m vrijdag 11 april.
Reservedag zaterdag 12 april.

Reisdagen per auto: heen 4 en 5 april, terug 14 en 15 april. De zondagen zijn rustdagen. De verblijfskosten in Uileacu zijn voor rekening van de eigenaar. De reiskosten en persoonlijke uitgaven voor bijvoorbeeld een uitstapje, betalen we zelf.

Meldt u zo snel mogelijk aan bij Wim Niesing, vrijwillig molenaar op de watermolen Molecaten in Hattem. Emailadres: kdejonge@veteranen.nl

Aarzel niet om met mij of met Klaas in contact te treden voor de beantwoording van uw vragen over dit boeiende project.

Wij zijn slechts een telefoontje van u verwijderd: 0578 - 618 295 of 0545 - 472 397

Meer informatie (zoals foto's en geschiedenis) over dit project verstrekken wij u graag per email of post.

Brabantse instructie-molenaar stopt na 30 jaar

Gerard Sturkenboom (foto: Ronald Groothedde)

Op donderdagavond 15 november namen we als Afdeling Brabant van het Gilde na 30 jaar trouwe dienst afscheid van instructeur Gerard Sturkenboom. In een tot de laatste plaats bezette plaats in zaal De Brouwer in Moergestel werd tijdens de jaarvergadering stil gestaan bij deze lange staat van dienst. Gelukkig blijft Gerard molenaar op de "Sint-Victor" in Heeze en blijft hij tal van bestuursfuncties doen. Alleen aan het instructeurschap komt nu een einde!

Interesse in Molens

Gerard zijn interesse in molens wordt in 1974 gewekt bij de aankoop van een molenboek. Door deze interesse worden tot 1978 tal van molentoertjes gemaakt en de molens ook op de gevoelige plaat vast gelegd. Molens fotograferen is een hobby die hij tot de dag van vandaag is blijven doen. Ook op dit vlak ligt de lat hoog want menig foto van hem is als ansichtkaart uitgegeven. Indertijd woonachtig in De Meern is het haast vanzelfsprekend dat hij gaat lessen bij wijlen Jan Kurver op de Oukoper wip. Van 1978 tot 1980 volgt hij hier samen met Nico Perdijk de opleiding en wordt het omgaan met de poldermolen geleerd. In het najaar van 1980 slaagt Sturkenboom op standerdmolen nummer 2 in Heusden. Actief als hij is wordt dat jaar wederom samen met Nico Perdijk de cursus "korenmolenaar" gevolgd bij de heer L. Hargerink op het Station voor de Maalderij en Bakkerij in Wageningen.

Verhuizing naar Brabant

Vanwege zijn werk verhuist Gerard naar Eind-

hoven en in die tijd bemaalt hij de molens "De Grenswachter" en "De Deen" in Luyksgestel. Hij leert hier veel van wijlen vakmolenaar Cor in het Veld, maar gaat ook in 1983 zelf aan de slag als instructeur voor het Gilde.

In oktober 1984 wordt hij beheerder en vrijwillig korenmolenaar op de bekende "Sint-Victor" in Heeze. Vanaf dan wordt er volop les gegeven. Zaterdags tussen het malen door de praktijk en een avond in de 2 weken de zogenaamde "keukentafeltheorie" thuis. Altijd staat de koffie klaar en vaak aangevuld met overheerlijke kruidkoek. Natuurlijk zelf gebakken! Wat dat betreft is haast niet meer merkbaar dat Gerard Sturkenboom import is in Heeze. Nou ja niet helemaal want zijn snelheid van draaien doet denken aan de Oukoper wip waar Jan Kurver vele jaren de scepter zwaaide.

Geslaagden

In die 30 jaar levert hij meer dan 50 geslaagde molenaars af. Velen volgen bij hem de gehele opleiding maar sommigen, zoals ook onder-

getekende, lopen er een bepaalde tijd mee en volgen de theorielessen. Onder die 50 geslaagden veel blijvers en mensen die zich net zoals Gerard niet beperken tot alleen het muldersambacht. Enkelen zoals Herman Schippers en Bart Mols maken er hun beroep van. Anderen zoals Nico Jurgens en Paul Groen beginnen een eigen molenadviesbureau. Duidelijk is dat zijn ex-leerlingen veel enthousiasme, inspiratie en visie meekrijgen en zodoende na deze mooie opleidingstijd heel waardevol zijn voor het molenbehoud in brede zin.

Duizendpoot/Certificaat van Verdienste

Gedurende zijn 30 jarig instructeurschap weet de Heezenaar ook nog tal van bestuursactiviteiten te ontwikkelen. Gedurende langere tijd is hij landelijk voorzitter maar ook lid van de contactcommissie Brabant van Het Gilde. In die tijd waren er nog geen afdelingsbesturen! Maar ook op provinciaal, regionaal en plaatselijk niveau is hij actief voor de molenzaak. Je kunt haast afvragen wat deed Gerard eigenlijk niet? Voor zijn inzet als instructeur en dat gedurende 30 jaar maar ook de vele bestuurszaken werd aan hem tijdens de jaarvergadering van De Hollandsche Molen op zaterdag 15 maart jl. het Certificaat van Verdienste uitgereikt.

Molens moeten malen

Bovenstaande titel past helemaal bij het maalbedrijf op de "Sint-Victor" in Heeze. Sinds 1984 wordt er volop consumptiemeel gemalen voor bakkers en particulieren. Sinds enkele jaren en mede door de opkomst van spelt nam het malen dermate grote vormen aan dat het opleiden van leerlingen en het malen niet meer (goed) samen gingen. Een dilemma waar meer instructeurs mee worstelen en enkele Brabantse instructeurs al eerder (noodgedwongen) moesten afhaken. Na 30 jaar tomeloze inzet nam Gerard eind 2013 het moeilijke besluit te stoppen als instructeur voor Het Gilde van Vrijwillige Molenaars. De afdeling Brabant dankt hem voor zijn trouwe inzet en met een passend geschenk namen we in november 2013 afscheid van hem als instructeur. Gelukkig mogen we blijven rekenen op zijn inzet als molenaar en lesgever van de theorielessen maar ook als bestuurslid in tal van besturen!

Bart Hoofs

Deze rubriek vermeldt activiteiten van de vereniging, de afdelingen en de regio. Hoewel de redactie begrip heeft voor het feit dat activiteiten vaak op korte termijn worden georganiseerd verzoeken wij iedereen rekening te houden met de verschijningsdata van de Gildebrieff. Het is immers niet zinvol activiteiten te vermelden die al hebben plaats gevonden op de dag van verschijnen van de Gildebrieff.

De Gildebrieff verschijnt voorafgaand aan de jaarvergadering eind maart, eind juni, eind september en vlak voor Kerst.

U kunt ook even contact opnemen met de eindredacteur.

Veel molens zijn opgenomen in wandel- en fietsroutes. Mogelijkheden voor een sportief Groninger Molenweekend dus!

Het Groninger Molenweekend wordt gecoördineerd door het Groninger Molenhuis, een koepel voor de ruim 80 monumentale molens in de provincie Groningen. Op deze molens zijn vrijwilligers actief als vrijwillig molenaar of molengids, zij maken het mogelijk dat de molens draaien en toegankelijk zijn voor het publiek. Als dank voor hun inzet organiseert het Groninger Molenhuis ieder jaar voorafgaande aan het Groninger Molenweekend een avond voor de Vrijwilligers op de Molen.

Op www.groningermolenhuis.nl zal te zijner tijd een overzicht te vinden zijn van de molens die in het Groninger Molenweekend open zijn voor publiek, met de activiteiten die bij de molens worden georganiseerd.

De BankGiroLoterij ondersteunt de Molendagen in de jaren 2011 tot en met 2014.

Het Groninger Molenhuis

Het Groninger Molenweekend 2014 'Naar de molen!'

Zaterdag 14 en zondag 15 juni is er weer volop gelegenheid om de Groninger molens niet alleen in het landschap te bewonderen, maar ook van dichtbij te verkennen. Het merendeel van de molens in de provincie Groningen heeft tijdens het jaarlijkse Groninger Molenweekend de deuren voor het publiek geopend. Afhankelijk van het weer zullen de meeste molens in werking zijn en daarnaast hebben de vrijwilligers op de molen verschillende activiteiten georganiseerd. Het centrale thema in 2014 is Naar de Molen! waarmee we willen refereren aan de plek die de molen inneemt in het landschap.

Molens zijn van alle tijden

Dat is misschien niet helemaal waar, want in ons land bestaan ze bijv. pas een slordige achthonderd jaar. Daarbij vallen 40 jaren in het niet. Toch is een jubileum van veertig jaar wel iets om even bij stil te staan.

In 1974 begonnen een paar betrokken molenaars met de uitvoering van het plan, om in Oost-Groningen het voortbestaan van de molens meer kans te geven, door met elkaar te zorgen, dat molenaars in Gildeverband konden worden opgeleid, zodat de molens konden blijven draaien. Hiermee werd de basis gelegd voor de huidige Molenwerkgroep Oost-Groningen.

In de 40 jaren van het bestaan zijn door de instructeurs van de Molenwerkgroep vele molenaars klaargestoomd voor de proeve van bekwaamheid. Een groot aantal van hen hebben daarmee het vereiste papier mogen ontvangen om zelfstandig een windmolen te mogen bedienen. Daarmee is het de grondleggers gelukt,

om in dit mooie deel van Nederland alle nog aanwezige molens voor nu en in de toekomst regelmatig hun wieken door de lucht te laten zoeven.

Een tweede doelstelling van deze vereniging is het versterken van de onderlinge band tussen de mulders. Dat is ogenschijnlijk een lastige klus, want molenaar ben je in je vrije tijd en het liefst op je eigen molen. Andere molenaars ontmoeten

kan wel, maar dan moet je naar hen toe of zij moeten bij jou op je molen komen. Maar dan staat jouw molen weer stil!! In Oost-Groningen wordt de band versterkt door op ontspannende wijze bijeenkomsten te organiseren, waarvan de jaarlijkse traditionele "Nieuwjaarsvisite"

een heel belangrijke is. Maar het hoogtepunt van het jaar is toch wel de excursie die al vele jaren wordt georganiseerd en ook al vele jaren een bijna volle bus met molenaars bij molens in andere windstreken brengt. En niet alleen in eigen land, maar zelfs tot bij de burens in Nedersaksen gaat soms de trip.

Om ons 40-jarig jubileum te vieren wordt er dit voorjaar een bijzondere excursie naar de Zaanse Schans georganiseerd. Dat is nu eenmaal de plaats waar vlak bij elkaar verschillende interessante molens te zien en te bezoeken zijn. Speciaal voor deze dag kunnen we óók een bezoek brengen aan twee particuliere molens, te weten de Os en het Klaverblad.

Ik hoop, dat er na dit 40 jarig jubileum nog vele lustra kunnen volgen en we zo in 2074 een eeuwfeest kunnen vieren. Maar of we daar met z'n allen bij kunnen zijn, is nog maar zeer de vraag!

www.molenwerkgroepoostgroningen.nl

Prijzen in de Schermer

Burgemeester Floor Vletter heeft tijdens de bijeenkomst van de vrijwillige molenaars op vrijdag 29 november 2013, vier Michaëlselden uitgereikt aan vrijwilligers die zich jarenlang hebben ingezet voor de Schermer Molens. Jan Pijbes, Bert van Langen, Arie Butterman en Fred Oudejans toonden zich verguld met de onderscheiding, de oorkonde en de fraaie bos bloemen.

Tijdens de bijeenkomst ontving Fred van Zon als voorzitter van de Stichting Schermer Molens uit handen van Tom Kreuning van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars de Evert Smit Biotoopprijs 2012. Deze (geld)prijs werd aan de stichting toegekend vanwege de herinrichting van de molentbiotoop bij de Strijkmolens van Rustenburg.

Tom Kreuning (r) overhandigt de Evert Smit Biotoopprijs 2012 aan Fred van Zon

Gemeente Alblasserdam verkoopt Souburghse molen voor restauratie

De gemeente Alblasserdam heeft de Souburghse molen aan het Kortland in Alblasserdam verkocht aan SIMAV. Wethouder Sjoerd J. Veerman bekrachtigde met een handtekening de verkoop van de molen. Namens SIMAV namen voorzitter Kees de Bruin en secretaris Henk Bovekerk de Alblasserdamse molen 'in ontvangst'. Dat gebeurde op 27 februari in Molencentrum De Liefde van SIMAV in Streefkerk. Doel van de verkoop is een restauratie van de molen door SIMAV. De overnamesom is symbolisch en bedraagt één euro.

Restauratie

Medio oktober vorig jaar kocht de gemeente de molen in een slechte bouwkundige staat. Om

Senioren Cor en Jan Noorlander stoppen als molenaar

Zij stoppen dan wel als actief molenaar, maar van een echt afscheid kan geen sprake zijn. De wieg van Cor Noorlander (84) en Jan Noorlander (77) stond op het molenerf en sindsdien zijn zij opgegroeid met wind, water en wieken. Cor en Jan zijn twee van de vijf kinderen van Cornelis Noorlander en Klasina Ansink. Cor Noorlander zag in 1929 het levenslicht in de Sluismolen, de 'wip' die in 1979 door brand werd verwoest. Broer Jan kwam in oktober 1936 ter wereld in de Achtkante Molen, eveneens in Streefkerk.

De grondlegger van het molenaarsgeslacht was Aalbert Noorlander, geboren in 1794. Vastgesteld is dat er in de loop der decennia in deze regio 28 Noorlanders zijn geweest, die op 23 verschillende molens de polderbesturen hebben gediend. Waarschijnlijk hebben er nog meer Noorlanders tot het molenaarsgilde behoord, bijvoorbeeld in de achttiende eeuw in Rotterdam.

In 2007 werd in het jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie onder de titel 'Levend van wind en water' de familie Noorlander uitgebreid beschreven als een geslacht van poldermolenaars van 1817 tot 2007.

Met het vertrek van Cor en Jan Noorlander komt er nog geen einde aan de verbintenis van de familie met de molens. 'Het lijntje' wordt echter wel dunner, want nu, na het vertrek van vader en oom, resteert Cees Noorlander, die fier de scepter zwaait over de Oude Weteringmolen, eveneens in Streefkerk. Cees geniet inmiddels van zijn pensioen en dus komt er eerlang een einde aan de relatie Noorlander en molens. En ook weer niet helemaal, want opa Cees Noorlander vertelt niet zonder trots dat zijn kleinzoon Per van der Meijden erg is geïnteresseerd in het mooie en nauwgezette 'ambt' van vrijwillige molenaar.

verdere verpaupering tegen te gaan heeft de gemeente het monumentale bouwwerk water- en winddicht gemaakt. Algehele restauratie is echter dringend nodig. SIMAV hoopt

Wel een afscheid, maar Cor en Jan zullen ongetwijfeld nog wel een oogje in het zeil houden bij de molen van respectievelijk hun zoon en neef. Al is het alleen maar om gezellig over de vele herinneringen te praten.

Cor en Jan Noorlander hebben gedurende hun leven de zorg gehad over diverse molens. Het eindstation was voor beiden de Broekmolen in Streefkerk. Daar zijn zij in december afgezwaaaid. Onlangs besteedde SIMAV- voorzitter Kees de Bruin tijdens de zogeheten jaarlijkse molenaarsavond aandacht aan hun afscheid. In de komende wintermaanden wordt dat nog een keer dunnetjes overgedaan in SIMAV-molencentrum De Liefde.

Jan (links) en Cor Noorlander zwaaien af als molenaar van Broekmolen te Streefkerk (Foto Hans de Groot/ SIMAV)

komend najaar met het karwei te kunnen beginnen.

Subsidies

SIMAV kan aan de restauratie beginnen zodra de daarvoor benodigde subsidies zijn ontvangen. De totale restauratiekosten worden geraamd op € 800.000. Verloopt alles volgens plan dan staat de Souburghse Molen er over ongeveer een jaar weer stralend bij. SIMAV

Uitgaven van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars

ten behoeve van de opleiding tot vrijwillig molenaar

HET ENTREEPAKKET

De basiscursus – op enkele hoofdstukken na gereed. Alle overige lesstof wordt in de loop van de tijd nieuw vervaardigd en uitgegeven en zal in de loop van de tijd worden toegezonden. De leden in opleiding dienen dit pakket bij aanmelding aan te schaffen (niet inbegrepen bij de contributie). De prijs bedraagt € 47,50.

UITGAVEN TER VERBREIDING VAN DE KENNIS OVER MOLENS

Informatie XVI – Waarom draaien molens linksom? Waarom helt de bovenas? De tonmolen. Prijs: € 7,50 (incl. porto).

Informatie XIX – Molenaarservaringen J.B. Kaal. Prijs: € 7,50 (inclusief porto).

Informatie XXII – Bovenassen. Prijs: € 7,50 (inclusief porto).

Mappen voor de basiscursus
Prijs: € 11,00 (incl. porto).

HACCP-Rapport Hygiëncode

Te bestellen via Gilde verzendingen.

Inclusief porto € 30,00.

Exclusief porto € 25,50.

GRATIS UITGAVEN

- Informatiefolders
- Statuten en Huishoudelijk Reglement
- Bladen voor het maalboekje voor leden in opleiding en geslaagde leden
- Examenisen
- Voorbeeld voor een Modelcontract vrijwillig molenaar
- Folder betreffende Gildeverzekeringen

BESTELLEN BIJ HET GILDE

H.P.A. (Hub) van Erve

Hoevense Kanaaldijk 9

5018 EA Tilburg, tel. 013-5362100, of

verzendingen@vrijwilligemolenaars.nl

Wetenswaardige literatuur

Onderstaande literatuur is te bestellen op de erbij vermelde adressen. Vergeet niet daarbij uw naam- en adresgegevens te vermelden.

Opleiding Watermolenaar (Poldermolens)

Door: Ing. J. den Besten.

Te bestellen door overmaking van € 23,00 (incl. porto) op rek.nr. NL94 INGB 0000 1397 54 t.n.v. J. den Besten te Loenen aan de Vecht.

Over molens der fam. Honig

Door: P. Boorsma. Prijs € 10,00 (incl. porto).

Te bestellen bij het Gilde (zie boven).

Lesbrieven Basisonderwijs

Lesbrief Poldermolen compl. Prijs € 7,50.

Lesbrief Korenmolen compl. Prijs € 7,50.

Lesbrief Watermolen compl. Prijs € 7,50.

Deze lesbrieven zijn bedoeld voor leerlingen van de hoogste klassen van het basisonderwijs of de laagste klassen van het voortgezet onderwijs. De lesbrieven omvatten de lesbrief zelf voor de leerlingen, een docentenhandleiding en een werkblad.

Pellen van gerst tot gort

Lesbrief voor molenaars.

Uitgave van Stichting Groninger Molens,

Lopende Diep 8, 9712 NW Groningen.

Prijs € 6,00 (excl. porto).

Werking van de pelmolen

Door: P.H. Havik.

Facsimile handschrift € 15,00 (incl. porto).

CD-rom met transcriptie handschrift en lijst met Zaanse en Groningse termen,

€ 5,50 (incl. porto). Boekje + CD-rom

€ 20,00 (incl. porto). Te bestellen bij het Gilde (zie boven).

Zingende Stenen

Door: D.J. Abelskamp. Prijs: € 21,00 (incl. porto).

Dit boek is te bestellen via de Website van het Gilde (www.vrijwilligemolenaars.nl) of bij Hub van Erve (zie hierboven).

Wiekssystemen voor polder- en industriemolens

Door: G. Pouw. Te bestellen door overmaking van € 11,50 (incl. porto) op rek.nr. NL40 ABNA 0554 4450 50 t.n.v. G. Pouw, Naarden o.v.v. uw eigen naam en adresgegevens!

Hout voor de Molenbouw

Door: G.J. Pouw. Te bestellen door overmaking van € 13,50 (incl. porto) op rek.nr. NL40 ABNA 0554 4450 50 t.n.v. G.J. Pouw, Naarden

o.v.v. uw eigen naam en adresgegevens!

WORD MOLENAAR!

Na Oisterwijk in Noord-Brabant, Rolde en Gieten in Drenthe en Winschoten in Groningen hebben we voor het omslag van dit nummer foto's ontvangen uit Leiden in Zuid-Holland. En na 3 korenmolens en een koren- en pelmolen nu een watermolen (sommigen zeggen daar 'poldermolen' tegen, anderen 'voormolen'. Hoe dan ook, het is de Stevenshofjesmolen uit 1797, staande aan de Veenwatering in Leiden, welke de Stevenshofjespolder (ca. 150 ha groot) bemaalde.

En nog steeds bemaalt! Maar dan nu op vrijwillige basis. Dat doet sinds zijn aanstelling op 6 november 2008 Kees van der Steege, vaak samen met Ron Wendel (maar die staat niet op de foto's).

We zien Kees op de grote foto aan het kruien, op de foto linksboven op het achteromslag zien we hem bezig de zeilen voor te leggen (de vlucht meet 19,62 m), op de foto daarnaast is hij de molen aan de ketting leggen aan het einde van de dag, als de polder aan peil is.

Ook op het achteromslag zien we de molen vanuit het vrije veld. De wijk op de achtergrond (ten N-NO van de molen gelegen) geeft Kees veel voldoening in het delen van zijn molenkennis aan de omwonenden (de ambassadeursfunctie) om die omwonenden vervolgens meer bij de molen betrokken te krijgen. Naar zijn zeggen verlaten veel moeders met kinderen enthousiast de molen als ze een rondleiding hebben gehad.

Een van die omwonenden zit op de steiger met haar hond te genieten van het tafereeltje. En dat tafereeltje is weer vastgelegd en staat op het vooromslag. Daaronder nog een blik in de kap (let op de stand van de kruisarmen ten opzichte van de ribben van de bovenas). De Stevenshofjesmolen is sinds 1976 eigendom van de Rijnlandse Molenstichting.

We hebben deze fraaie foto's van Hans Kleijn ontvangen. Hij heeft de foto's gemaakt op 29 juni 2013 (bewolkt) en 28 september 2013 (met het heldere weer).

Hierbij weer een oproep voor foto's waarop (actieve) molenaars staan afgebeeld! Als je die hebt, stuur ze gerust naar de redactie. En als je ze nog moet maken, let dan op een aantal dingen:

- Het aantal pixels voor een goede scherpe foto (4.000 x 3.000 pixels),
- De grote foto liggend en dan de (lieftst actieve) molenaar rechts in beeld (voor de kleine foto's is dit niet van belang),
- Dat er nog voldoende ruimte bovenaan de foto is voor het plaatsen van de kop "Gildebrief",
- De naam van de getoonde molenaar en diens molen
- De naam van de fotograaf.

Geef een eigen draai aan de molen!

Word molenaar!

